

A KINCSES SZIGET ÓVODA HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA

2022.

Tartalomjegyzék

1.	TÖRVÉNYI HÁTTÉR – A pedagógiai program jogszabályi háttere	1
2.	BEVEZETŐ	2
3.	A KINCSES SZIGET ÓVODA ADATAI ÉS FELADATELLÁTÁSI MUTATÓI.....	3
4.	A KINCSES SZIGET ÓVODA HITVALLÁSA.....	4
5.	A KINCSES SZIGET ÓVODA ALAPELVEI, NEVELÉSI CÉLJAI ÉS FELADATAI.....	5
5.1.	Gyermekkép.....	5
5.2.	Óvodakép.....	5
5.3.	Pedagógiai elveink	7
6.	A KINCSES SZIGET ÓVODA SZERVEZÉSI ELVEI, FELTÉTELEK	9
6.1.	Személyi feltételek.....	9
6.2.	A Kincses Sziget Óvoda pedagógusaival szemben támasztott elvárásaink.....	9
6.3.	Fejlesztő szakemberek.....	10
6.4.	Pedagógiai-szakmai elvárások, kompetenciák.....	10
6.5.	A pedagógiai munkát segítő dajkák	12
6.6.	Tárgyi feltételek	12
6.6.1.	Az óvodai épület adottságai.....	13
6.6.2.	Belső terek felszereltsége, berendezése, látványvilága	15
6.6.3.	Külső terek.....	16
6.7.	A Kincses Sziget Óvoda életének szervezeti rendje	17
6.7.1.	Szervezeti és időkeretek.....	17
6.7.2.	Napirend, heti rend	17
7.	AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI.....	19
7.1.	Egészséges életmód alakítása	19
7.2.	Egészséges életmódra szoktatás általános feladatai	19
7.3.	Egészséges életmód és mozgás	20
7.4.	Életmód és az egészséges táplálkozás	20
7.5.	Érzelmi-, erkölcsi-, és értékorientált közösségi nevelés	21
7.6.	Anyanyelvi nevelés és kommunikáció.....	23
7.7.	Hagyományápolás és népi kultúra átadás, mint nevelésünk integrációs alapelve.....	25
8.	A KINCSES SZIGET ÓVODA NEVELÉSI- ÉS ÉRTÉKÁTADÁSI SZEMLÉLETE ÉS SPECIÁLIS MÓDSZEREI	27
8.1.	Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	27
8.2.	Átlagtól eltérő gyermek szocializációja és fejlesztése	29

8.2.1.	Kreativitás fejlesztése	29
8.2.2.	Hátrányok korrekciója, kompenzálása	31
8.3.	Kultúra átadás a művészetek segítségével	31
8.4.	A drámapedagógia, mint a (művészeti) nevelésünk átfogó módszere.....	33
9.	A KINCSES SZIGET ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI ...	34
9.1.	Játék	34
9.2.	Verselés és mesélés	36
9.3.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	38
9.4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	40
9.5.	Mozgás.....	41
9.6.	A külső világ tevékeny megismerése	44
9.7.	Munka jellegű tevékenységek.....	47
10.	PREVENCIÓ ÉS KORREKCIÓ	49
11.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ISKOLÁBA LÉPÉSKOR.....	52
12.	A KINCSES SZIGET ÓVODA KAPCSOLATI RENDSZERE ÉS FORMÁI.....	54
12.1.	Kapcsolattartási formák gyermekcsoporton belül.....	54
12.2.	Család és az óvoda kapcsolata	55
12.3.	A Kincses Sziget Óvoda és a VertikaLAND Családi Bölcsőde (fenntartók azonosak) kapcsolata	58
12.4.	A Kincses Sziget Óvoda és az iskolák kapcsolata	59
12.5.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolatai a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 9. Kerületi Tangintézménye és a IX. kerületi Önkormányzattal	59
12.6.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel	59
12.7.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel	60
12.8.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a Szakszolgálatokkal	60
12.9.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata Gyermekjóléti Szolgálattal	60
12.10.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata az egészségügyi szervekkel (védőnő, gyermek-, fogorvos)	60
12.11.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a Fenntartóval	61
12.12.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata az ételmezést biztosító Valter's Food Kft-vel és a Vekni pékséggel	61
12.13.	A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata szakmai szervezetekkel	62
13.	GYERMEKVÉDELEM.....	63
14.	DOKUMENTUMOK, MÉRÉSEK, ELLENŐRZÉS.....	66
14.1.	Csoportszintű pedagógiai dokumentumok tartalmi és eljárási rendje.....	66

14.2.	A gyermekek fejlettségi állapotának mérésének tartalmi és eljárási rendje.....	67
14.3.	Az Óvodapedagógusok és a segítő szakemberek ellenőrzése	68
14.4.	Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzésének és értékelésének tartalmi, eljárási rendje.....	69
14.5.	A gyermekekre vonatkozó mérések tartalmi, eljárási rendje	70
14.6.	Egyéb dokumentációk, tartalmi, eljárási rendje:	71
15.	ÉRVÉNYESSEGI NYILATKOZAT, LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	72

1. TÖRVÉNYI HÁTTÉR – A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Kincses Sziget Óvoda hatályos Alapító Okirata

2. BEVEZETŐ

A Kincses Sziget Óvoda pedagógiai programja a magyar óvodapedagógia csaknem 200 éves hagyományain alapszik. A közel két évszázad folyamán kikristályosodott nevelési elvek és módszerek magukban foglalják a reformpedagógiák eredményeit is, és figyelembe veszik a mindenkori tudományos kutatások következtetéseit. Ugyanakkor érezzük gyorsan változó környezetünk hatásait, kihívásait, melyek tovább formálják elképzeléseinket, nevelésről alkotott felfogásunkat, gyakorlatunkat.

Köszönetet mondunk az elődjeknek és a kortárs pedagógusoknak, gondolkodóknak, akik szellemiségükkel hatottak a magyar óvodapedagógiára, és az elkövetkezendő évtizedekben is további támogatást adnak munkánkhoz. (A Kincses Sziget Óvoda tulajdonosa, leendő nevelőtestülete és óvodavezetője).

A KINCSES SZIGET ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT BENYÚJTJA:

Kidlandia Kft. ügyvezetője, a magánóvoda tulajdonosa, Dr. Kis Gergely.

A KINCSES SZIGET ÓVODA BEMUTATKOZÁSA

Magánóvodánk Budapest IX. Kerületében a Balázs Béla utca 3. szám alatt található. A fenntartó Kidlandia Kft. tulajdonosa és ügyvezetője, Dr. Kis Gergely. Előzménye az előzőleg alapított VertikaLAND Baba-Mama Klub, a VertikaLAND Családi Bölcsőde és a Kincses Sziget Napközbeni Gyermekfelügyelet sikere volt, melyeket szintén Dr. Kis Gergely, illetve felesége, Kis Bernadett Zsófia alapított. A több éve megelégedettséggel működő intézmények családjainak látogatói körében fogalmazódott meg az igény az óvodára is.

A Kidlandia Kft. által alapított intézmények partner családjai döntő többségben a környező lakópark és a IX. kerület lakosai. A családok gyermekeinek szülei a felsőközéposztály, több diplomás rétegébe tartoznak. Elfoglalt, de nagyon családcentrikus szemléletű emberek, akik nagyon fontosnak tartják gyermekeik pedagógiai szélsőségektől mentes, igényes pedagógiai ellátását. A családok egyharmadában a szülők egyik tagja magyar anyanyelvű, a másik tagja idegennyelvű, kultúrájú szülő.

3. A KINCSES SZIGET ÓVODA ADATAI ÉS FELADATELLÁTÁSI MUTATÓI

A Kincses Sziget Óvoda címe: 1094. Budapest, Balázs Béla utca 3.

A pedagógiai programot benyújtó szerv neve: Kidlandia Nonprofit Kft., 1094 Budapest, Ferenc tér 6-7/A.

Ügyvezető igazgató: Dr. Kis Gergely.

Tel: tulajdonos/fenntartó +36 20 261 8731 és +36 20 917 9539; óvodavezető +36 70 321 8108.

Az óvoda Alapító Okiratának, /Működési engedélyének száma, kelte:

- Alapító Okirat száma: 719.
- Alapító Okirat kelte: 2020.02.27.
- Működési engedély száma: BP/1009/04869-8/2020
- Működési engedély kelte: 2020.08.25.
- OM száma: 203449
- Az Alapító okirat hatályba lépésének napja: 2020.05.29.

Feladatellátási mutatói, adatai:

- Típusa: óvoda
- Az intézmény alap szakfeladata: óvodai nevelés
- Az intézmény további szakfeladata: -
- Az óvoda alapítója és fenntartója: Kidlandia Nonprofit Kft., 1094 Budapest, Ferenc tér 6-7.
- Ügyvezető/tulajdonos: Dr. Kis Gergely
- Az óvoda felügyeleti és irányító szerve: Kidlandia Nonprofit Kft., 1094 Budapest, Ferenc tér 6-7.

Óvodánkban 3-7 éves óvodáskorú gyermekeket fogadunk. A csoport szervezési elve: vegyes életkorú, részben osztott formában 18 fős gyermeklétszámmal.

A nevelési év, folyó év szeptember 1-től a következő év augusztus 31.-ig tart.

Az óvoda ötnapos munkarend szerint üzemel. Nyitvatartási ideje: 8.00-16.00.

A nyitvatartási idő kezdetét és befejezését az évenkénti valós szülői igények felmérése alapján állapítjuk meg. A nyitvatartási idő: napi 8 óra, amely módosulhat a szülői igények szerint. 16 óra után különböző szakkörökön, tanfolyamokon vehetnek részt a gyermekek szülői felügyelettel, mint természet szakkör, balett szakkör, néptánc szakkör, sakk szakkör, kéziműves szakkör. A szakköröket folyamatosan bővítjük, alakítjuk a szülői igények alapján.

Az óvodás gyermekek ebédjét a Valter's Food Kft. konyhájáról rendeljük, a reggelit, a tízórait és az uzsonnát az óvoda biztosítja, a beosztott dajkák készítik el.

A teljes nyitvatartási idő alatt óvodapedagógusok vagy gyógypedagógus-fejlesztőpedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

4. A KINCSES SZIGET ÓVODA HITVALLÁSA

„Az eszménykép a kultúra hordozói számára mindig a boldogulást jelenti, a közösség boldogulását.” Huizinga

Véleményünk szerint a Huizinga által leírt boldogulást szeretné mindenki elérni, megélni, és ezt az értéket szeretné továbbadni az ún. „adó-ember”, a „lámpás”, a gyermekeket nevelő pedagógus. Mi is ennek a boldog érték-embernek képzeljük el neveltjeinket, mire felnőttekké válnak, pedagógiai munkánk során ezt az eszményképet célozzuk meg, nevelési folyamataink megtervezésében, módszereink kiválasztásában. Küldetésünk a gyermekek személyiségének hatékony fejlesztése, testi-lelki-szociális szükségleteinek magas színvonalú kielégítése.

Ennek alapfeltételei:

- A gyermekek minél több irányú megismerése, megértése és feltétel nélküli szeretete;
- A gyermekekre ható spontán és tervezetten alkalmazott fejlesztő hatások tervszerű és céltudatos összehangolása, a különböző szociokulturális háttérük, örökletes adottságaik, belső érési folyamataik figyelembevételével.

Programunk a gyermekek és felnőttek együttes, egymásra ható kapcsolatát tükrözi, melyben a felnőttek érvényesítik a gyermekek mindenekfelett való érdekeit, a gyermekek a felnőttekkel közösen tevékenykedve haladnak a világ megismerése felé.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Ezért, programunk figyelemreméltó eleme a velünk kapcsolatban lévő családok és óvodánk új szemléletű nevelőtársi-partneri kapcsolata, melyben a családi nevelés jogait, kötelességeit és elsődlegességét figyelemmel követjük. E kapcsolatban pedagógiai szemléletünk egyik sarkalatos, meghatározó pontjának tartjuk, hogy a pedagógusok és a család hatékony, bizalommal teli, egymást megbecsülő, tisztelő, megértő és támogató partneri kapcsolatot építsenek ki és tartsanak fenn, melyben a pedagógusok tiszteletben tartják a családok jogbiztosított és érzelmi kompetenciáját, a szülők pedig bíznak a pedagógusok szakmai kompetenciájában.

Általános nevelési feladatainkban hangsúlyos szerepet kapnak a gyermeki jogok érvényesítése, a családokkal való együttműködés, az óvoda nyitottabbá tétele. Gyermekeink nevelésében a sokoldalú képességfejlesztés mellett nagy gondot fordítunk az előítélet mentesség, a tolerancia, a saját ügyükben való kompetencia, döntőképesség, megegyezési készség (humánus, személyiségtisztelet) megtapasztaltatására.

Hisszük, hogy a gyermek szeretetben, biztonságban, okos határok között megnyilvánuló szabadságban és sokat játszva fejlődik legjobban. Ez a gyermek számára nyugalmat és örömlélményekkel teli világot jelent, melyben a játék megkapja a fontosságának megfelelő, méltó helyet. Ezért az óvodánk nevelői attitűdjében a játék központi helyet foglal el.

A gyermek óvodánkba töltött évei során arra törekszünk, hogy számára boldog, örömteli óvodai életet biztosítsunk, hogy képességeihez mértén jól fejlett kommunikációval, és jó szokások birtokában bátran és kíváncsisággal telve – erős tanulási motivációval kezdje meg iskolás éveit.

5. A KINCSES SZIGET ÓVODA ALAPELVEI, NEVELÉSI CÉLJAI ÉS FELADATAI

5.1. Gyermekkép

Minden gyermek egyszeri és megismételhetetlen csodája a természetnek; egyéni adottságokkal, képességekkel, szükségletekkel, jellemvonásokkal, viselkedésmódokkal és egyéni érési ütemmel.

A gyermekek környezetükkel való közvetlen kapcsolata a körülöttük lévő felnőttek közvetítésével jön létre. Az óvodáskorú gyermek modellkövető, utánzó módon tanul. A családi hatáson túl a pedagógus a gyermek számára a minta, de egyben partner is. Együttműködik, kezdeményez, sokféle lehetőséget biztosít, tevékenységeket kínál.

Mivel az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, nevelődésében döntő fontosságú a gyermek jó közérzete és az értékátadó felnőtthez fűződő meleg, bizalomteljes „szeretet-kapcsolata”. Fejlődő személyiségét különleges védelem illeti meg.

Az óvodáskorú gyermekek pszichikus- és gondolkodásfejlődése a külvilággal való szüntelen kölcsönhatásban alakul, ez a tárgyakkal való manipulációtól a gondolati tevékenység felé haladó folyamatban valósul meg.

Az óvodáskorú gyermek pszichikus szüksége és alaptevékenysége a szabadjáték. Mely olyan tevékenységi forma, mely a lehető legteljesebb mértékben járul hozzá a gyermek sokoldalú, harmonikus, testileg és lelkileg egyaránt egészséges személyiség kialakulásához.

5.2. Óvodakép

„Ahelyett, hogy folyton-folyvást lázasan csinálunk valamit, hagyni kellene, hogy a dolgok történjenek a világgal és velünk. Be kellene engednünk az életünkbe a véletlent és a szabadságot, s hagyni a világot, hogy teremtsen önmagát. Meg kellene tanulnunk újra egyszerűen csak lenni, létezni. Tanulnunk kellene a játszó gyerek mély áhítatából és békességéből.” Hankiss Elemér

Olyan óvodát képzelünk el, mely boldog, szabad, élményekben- és tevékenységekben gazdag életet biztosít a gyermekek számára. Célunk, hogy az óvodában eltöltött idő minden pillanata tevékenyen, örömmel szolgálja a gyermekek képességeinek kiművelését, egyéni érdeklődésük kielégítését.

Az óvodáskorú gyermekekre jellemző sajátos, modell után, utánzásos módon való tanulása, számunkra nagyon fontossá teszi, hogy a velük kapcsolatban levő pedagógusok és a nevelést segítő munkatársak okosan szeretni képes, jó szaktudású, művelt, tájékozott, a világra nyitott, empatikus és toleráns, elfogadó attitűdű érett személyiségek legyenek.

Óvodánkban a pedagógusok a gyermeki személyiség egyénre szabott támogatásával segítik elő a gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődését, esetleges hátrányainak csökkentését, illetve a már megmutatkozó tehetségüknek figyelmes és szakszerű kibontakoztatását a gyermekek 3. életévétől az iskolába lépéséig.

A gyermekek játéktevékenysége a Kincses Sziget Óvoda nevelési programjának alap- szemléletében központi helyet foglal el, nevelésünk rendezőelveként működik.

A gyermekek testi-lelki fejlesztésének egyik legfontosabb segítője az egészséges életmódra nevelés. Óvodánk személyi- és tárgyi feltételeivel, innovatív módszereivel lehetőséget nyújt minden gyermeknek, és a gyermekeken keresztül a családoknak is, hogy megtapasztalják a helyes táplálkozás és a mozgás egészségteremtő erejét, elemi szinten alapozódjon meg szokásaikban az egészséges életvitel szemlélete.

Fontosnak tartjuk a gyermekek környezettudatos nevelését is. Számunkra ennek a szemléletnek a tovább adása a gyermekek, illetve rajtuk keresztül családjaik számára elengedhetetlen, hiszen a közvetlen és tágabb környezetük ismerete, ápolása, a természet szeretete a hazához kötődés alapja.

Nemzeti hagyományaink ápolására figyelmet fordítunk. A népi kultúra elemeinek átadása a gyermekek és felnőttek közös tevékenységében valósul meg. Hagyományátadó munkánk az egyes nevelési területeken, változatos módon, eltérő hangsúllyal jelenik meg, hatására reményünk szerint a gyermekek nemzeti identitása alapozódik meg.

Sajátos feladatot ad számunkra a más, vagy kevert anyanyelvű és kultúrájú családok gyermekeinek nevelése. Befogadó nemzetünk hagyományainak megismertetése mellett, figyelemmel kell lennünk a más nemzetiségű családok gyerekeinek önzonosságának megőrzésére, erősítésére.

Az óvoda a gyermekek szocializációjának első tágabb színhelye. Az a színtér, ahol az érzelm vezérelt gyermek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának megerősítése, szokás-és normarendszerének megalapozása nagyobb közösségben zajlik le. Fontos számunkra, hogy korszerű módszerekkel segítséget nyújtsunk, hogy minél több tapasztalatot szerezhessenek az együttélés alapvető normáiról, a konfliktusok kezelésének lehetséges kommunikációjáról és megoldásairól. Az így kialakult egymás iránti tolerancia és empátia az előítélet mentes gondolkodás alapjaivá is válhat.

Pár évtizede az ember iskolában szerzett tudása jól szolgált élete végéig. A mai teljes tudásunk tizenöt évesnél fiatalabb. Egy olyan világban, amelyet az állandó gyors változás jellemez, felértékelődik az alkotógondolkodás és a kreativitás. A gyermekek kreativitásának kibontására, fejlesztésére olyan környezetre van szükség, amely ösztönzi az önkifejezést, feltárást. Ösztönöznünk kell azokat a módszertani eljárásokat, amelyek lehetővé teszik a kulturális hagyományok és az új technológiák közötti fantáziadús kölcsönhatást.

A drámapedagógia az együttesség és sokrétűség pedagógiája. Sajátossága az, hogy a gyermeki „mintha” játékából indul ki, és a pedagógiai folyamatban résztvevő gyermekek a körülöttük lévő tárgyi világot, saját külső és belső világukat, kapcsolati rendszerüket, (dráma) játék közben fedezik fel. A művészetek sajátos nyelvén, érzelmeken keresztül hat. Ezek a sajátosságok lehetővé teszik, hogy a gyerekek egyéni öntudata, kompetenciája közös együttlét és tevékenység közben fejlődjen ki, miközben minden játékban résztvevő „ön maga lehet”. A módszer intenzíven fejleszti a kultúra alapjait képező anyanyelvi/kommunikációs kompetenciát és a kooperatív képességeket, mivel ezek jelentik az élet, az együttélés alapját. Ebből kiindulva a drámapedagógia szemlélete, módszere és eszközei átszövik a művészeteket megszerettető pedagógiánkat és nevelésünkben az egész tevékenységi kört tekintve átfogó módszerként működik.

A tehetség potenciát, lehetőséget, ígéretet, reményt, esélyt jelent valamelyik emberi tevékenységi

körben olyan kiemelkedő teljesítményre, amely társadalmilag hasznos, és amely megelégedettséggel, örömmel, tehát flow – élménnyel jár elérése számára. A tehetségfejlesztő munkának egyik kritikus pontja, hogy milyen életkorban kezdjük el a tehetségfejlesztést. Az is gondot okozhat, ha túl korán kezdjük ezt a munkát, de az is, ha elszalasztjuk a szenzitív korszakot a speciális képességterületeken. A zenei, matematikai, bizonyos mozgás béli tehetség stb. már óvodáskorban megjelenhetnek. Ezek programszerű egyéni fejlesztése tehát már ekkor fontos, egészében véve azonban az óvodáskor „alapozó korszaknak” tekinthető. Az óvodáskorban elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítani a gyerekek számára azzal, hogy „törődünk” velük, s engedjük őket játszani, de észre kell vennünk, segíteni és kondicionálnunk kell tehetségcsíráinak kibontakozását is célratörő módszertani megközelítéssel.

5.3. Pedagógiai elveink

*„...szabadság, te szülj nekem rendet!
Jó szóval oktasd, játszani is engedd,
szép komoly fiadat!” (József Attila)*

Szeretettel, szabadságban (de nem szabadosságban) és sok játék közben nevelődjék a gyermek!

A gyermekek érdekének mindenekfelett álló érvényesítése.

A gyermeki jogok tiszteletben tartása.

A gyermekközpontú, befogadó nevelési szemlélet érvényesítése.

Szabadságot, biztonságot, állandó értékrendet nyújtó, a gyermek személyiségének kibontakozását támogató személyi – és tárgyi környezet kialakítása.

A gyermek testi- lelki- szociális szükségleteinek kielégítése.

A differenciált, a gyermek személyiségéhez, életkori – és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez igazodó korszerű pedagógiai eljárások alkalmazása. Jelszavaink: a kivárás, a türelem az egyénhez mért módszertani eljárások.

Az óvodás korú gyermek legfőbb és legfejlesztőbb tevékenysége a játék.

A gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségi tartalmak érték közvetítése élménypedagógiai módszerekkel, játékos, cselekvéses tanulás közben történjen.

Az anyanyelv és a kommunikáció különböző formáinak fejlesztése az nevelés egészében tetten érhető.

Az egészséges életvitel (táplálkozás, mozgás stb.) igényének alapozása kiemelt jelentőségű.

A nemzeti kultúra értékeinek közvetítése a gyermek számára, a szülőföldhöz kötődés és a hazaszeretetre nevelés érdekében.

A gyermek cselekvő részvétele a környezet alakításában a környezettudatos magatartás megalapozása.

Az esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányos megkülönböztetés tilalma.

Etnikai, vallási, eltérő szociokulturális háttérű, viselkedésbeli különbségek előítéletmentes elfogadása, figyelembevétele, önazonosságának támogatása a társadalmi integrációja során.

A gyermek érdekében nyitott, egyenrangú partnerkapcsolat, szoros együttműködés kialakítása a családdal.

Alapelveink a következő folyamatokban valósulnak meg:

- A nevelési folyamatban, a fejlesztőtevékenységekben,
- az óvodában töltött idő megszervezésében és működésében,
- a külső-belső kapcsolatok alakításában.

6. A KINCSES SZIGET ÓVODA SZERVEZÉSI ELVEI, FELTÉTELEK

6.1. Személyi feltételek

A nevelőtestületünk olyan közösség, mely a ránk bízott gyermekek egészséges személyiségfejlesztéséért, fejlődéséért felelősen munkálkodik.

Humán erőforrás:

- Pedagógusok száma: 3 fő
- Pedagógiai munkát segítőik száma: 3 fő
- Szak-, és egészségügyi szolgálat külső segítő szakemberei (megbízási szerződéssel): védőnő, orvos, logopédus, pszichológus

A nevelőtestület képzettségi mutatói:

- Óvóképző főiskolát/egyetemet végzett pedagógusok száma: 2 fő
- Gyógypedagógiai főiskolát végzett gyógypedagógus-fejlesztőpedagógus: 1 fő
- Másoddiplomás képzésben is részt vett: 3 fő

Az alkalmazott (dajka) képzettségi mutatói:

Képzőművészeti Egyetem által kiadott tanári diplomával és Waldorf tanító végzettséggel rendelkezik: 1 fő

Az óvodapedagógusaink továbbképzése, az intézmény belső továbbképzési rendszere:

A törvényi előírások elvárásait követve és a pedagógiai program minél magasabb szintű, hatékonyabb megvalósítását szolgáló továbbképzéseken bővítjük szakmai tudásunkat, erősítjük a kompetencia területeinket. A szervezett továbbképzéseken, szakmai napokon, konferenciákon veszünk részt. Önképzésünket segítik szakcikkek olvasása, szakfolyóiratok figyelemmel kísérése, szakmai tapasztalatcseréken való részvétel, team megbeszéléseink is.

A továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák átadásának szinterei:

- Az óvodavezető és közvetlen pedagógus kollégáink tájékoztatása a soron következő óvodapedagógusfórumon;
- Önként vállalt, és munkaterv ütemezésének megfelelő gyakorlati bemutató;
- A továbbképzésen kapott szakmai anyagok kollégák közötti megosztása (elektronikusan, ill. nyomtatott formátumban).

6.2. A Kincses Sziget Óvoda pedagógusaival szemben támasztott elvárásaink

Nevelőtestületünk tagjaival szemben támasztott elvárásaink a következők:

- Szakmai tudását széles körben bizonyítsa.
- Legyen igénye a rendszeres, folyamatos önképzésre, továbbképzésre.
- Legyen képes innovációra az óvodapedagógiában.
- Jellemezze az együttműködő nevelési stílus, a pedagógiai humanizmus, optimizmus, a gyermek

tisztelete, megbecsülése, a közös értékek vállalása, közvetítése.

- Képes legyen önreflexióra.
- Értsen a szervezéshez, elemzéshez, rendelkezzen jó kommunikációs képességgel.
- Tudjon folyamatokban, alkotómódon gondolkodni.
- Legyen nyitott a tudományokra, művészetekre.
- Tudjon csapatban dolgozni.
- Tudjon közös célokért tenni.
- Személyiségét az elfogadás, az empátia, a tolerancia és a türelem jellemezze.
- Szemléletében kerüljön előtérbe az inkluzív pedagógia.

6.3. Fejlesztő szakemberek

Fejlesztőpedagógus-gyógypedagógus:

- Szakmai kompetenciája révén az óvodapedagógusokkal együttműködve segíti a fejlődésben lemaradt gyermekeket, azok különböző képesség béli – kognitív és mozgásos területeken jelentkező – elmaradásait fejleszti, s ezt egyéni, illetve kiscsoportos foglalkozások szervezésével valósítja meg.
- A valamely területen kiemelkedő képességű tehetségcsírák felismerésében segít és a tehetséggondozás révén támogatja további fejlődésüket.
- Az adott fejlesztésekkel kapcsolatban tanácsokat ad a hozzá forduló szülőknek.
- Esetmegbeszélések formájában együttműködik az óvoda belső és külső szakembereivel.
- Munkáját a nevelési év elején elvégzett különböző vizsgálatok alapján végzi, és az év során folyamatosan nyomon követi a gyermekek fejlődését. Foglalkozásait prevenciós jelleggel tartja. A nevelési év elején felméri a gyermekek testi állapotát. Ennek figyelembevételével foglalkozik minden gyermekkel, javaslatot tesz a szülőknek gyermekük otthoni tornájára, egy-egy tartásjavító gyakorlat elvégzésére. Tájékoztatást ad a prevenció lényegéről, szükség szerint fogadóórát tart, illetve nyílt óra keretében lehetőséget biztosít gyakorlati munkájának megtekintésére.

Logopédus:

- Évente egyszer logopédiai szűrést végez a gyerekek körében.
- Munkáját a beszédhibás és a beszéd fogyatékos gyermekek fejlesztése lévén látja el az óvodapedagógusokkal szorosan együttműködve.
- Rendszeresen tájékoztatja a szülőket és az óvodapedagógusokat egy-egy gyermek aktuális állapotáról, javaslatokat tesz a tovább lépés lehetőségeire. Szükség esetén szakmai véleményt készít. Tájékoztatót, fogadóórát tart a szülőknek. Nyílt nap alkalmával lehetőséget biztosít foglalkozásai megtekintésére.

6.4. Pedagógiai-szakmai elvárások, kompetenciák

Az óvodavezetőt érintő kompetenciák:

- Az óvodavezető feladatai, a szakmai munka stratégiai vezetése és operatív irányítása.
- A kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott, az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott elvárások és a pedagógiai feladatok, hatékony és

színvonalas megvalósításának támogatása, segítése, szervezése, irányítása.

- Szoros és hatékony együttműködés a fenntartóval az intézményi célok érdekében.
- Konstruktív és rendszeres együttműködés munkatársaival, demokratikus vezetési stílus.
- A döntések előkészítése a kollégák bevonásával, ötletbörzék.
- Innovációra nyitott testület- és intézményvezetés.
- A tárgyi és személyi feltételek folyamatos fejlesztése a stratégiai és operatív tervekkel koherensen.
- Önképzés és fejlesztés iránti elkötelezettség.
- Az óvodapedagógusok szakmai céljainak támogatása és a feltételek biztosítása.
- Az önképzés támogatása, feltételeinek megszervezése.
- A belső és külső továbbképzés megszervezése.
- A vezetői időbeosztás optimálissá tétele.
- A folyamatok nyomon követhetőségének szabályozásának biztosítása vezetői munka hatékonysága érdekében.
- A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása.
- A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása.
- A külső-belső változások folyamatos nyomon követése, elemzése.
- Család-óvoda kapcsolatának a dokumentumokban rögzített vezetői elvárásainak érvényesítése.
- IKT eszközök használata.

A nevelőtestületet érintő kompetenciák:

- Az ÓNOAP alapelveinek érvényesítése a pedagógiai programban, gyakorlati munkában, tudásmegosztásban.
- A nevelési alapelvek, célok és feladatok meghatározása magas színvonalú szakmai munka.
- A nevelőtestület szakmai felkészültségének megfelelő szoros, hatékony szakmai együttműködés folyamatos építése.
- Az intézmény dolgozóinak szoros együttműködése a nevelő munka hatékonyságának, az óvoda színvonalas szervezeti kultúrájának érdekében.
- Napra kész ismeretek, képzés, folyamatos önképzés, értékközvetítés, hatékonyság fejlesztése.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció rendszeres felülvizsgálata, elemzése és értékelése.
- A dokumentáció, csoportnapló folyamatos tartalmi, formai korszerűsítése, felépítésének szükség szerinti újra gondolása az átláthatóság figyelembevételével.
- Rendszeres csapatmunka a külső szakemberekkel.
- IKT eszközök használata.
- Jó gyakorlat átadása, fogadása.

Az óvodapedagógusokat, szakmai segítőket érintő személyes kompetenciák:

- Pedagógiai módszertani felkészültség karbantartása.
- Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók, elemzés.
- A nevelés, ismeretátadás, a tanulás támogatása.
- A gyermek személyiségének fejlesztése, egyéni bánásmód érvényesítése.

- A gyermekcsoport, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése.
- A gyermeki tevékenységek nyomon követése az ellenőrzési-értékelési elveink figyelembevételével.
- A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.
- Csoportnaplókban a differenciálás megjelenítése.
- IKT eszközök használata.

6.5. A pedagógiai munkát segítő dajkák

Az óvodapedagógus irányítása alapján közvetlenül segítik a csoportban folyó nevelőmunkát. Személyiségük szeretetteljes, példamutató, odaadó vonásai segíthetik a kiegyensúlyozott, derűs légkörben zajló munkát. Munkaidejük legnagyobb részét a csoportban töltik. Közvetlen segítői az óvodapedagógusoknak, velük együttműködve végzik csoportmunkájukat. Fontos, hogy szeressék a gyerekeket, pozitív mintát mutassanak számukra, ennek az alábbiakban kell megnyilvánulnia:

- türelem
- empátia
- tolerancia
- példaértékű magatartás
- mintaként szolgáló hiteles kommunikáció
- segítőkészség
- kulturált megjelenés
- udvarias magatartás
- igényesség.

Feladataik:

- Gondoskodnak a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról.
- Segítik a tevékenységek megszervezésében az óvodapedagógus irányításával a csoportban folyó munkát.
- Segítik a gyerekek óvodai befogadását, beilleszkedését.
- Aktívan részt vesznek a gyermekek gondozási teendőinek ellátásában.
- Kapcsolatot tartanak a szülőkkel, az óvodapedagógussal egyeztetett helyzetekben és formákban. Személyiségüket a türelem, a kivárá, az empátia, a tolerancia és a megértés jellemezze.

6.6. Tárgyi feltételek

A Kincses Sziget Óvoda nevelési programjának megvalósításához szükséges tárgyi és eszköz béli feltételek maximálisan biztosítottak.

6.6.1. Az óvodai épület adottságai

Gyermeköltöző/fogadó tér

A fogadóteret úgy alakítottuk ki, hogy legyen elég hely benne a családok fogadására, öltözésre 18 gyermek számára. Minden gyermek számára rendelkezésre áll a szekrény egy önálló része dupla akasztóval és zsákkal a váltóruháknak, fehérneműnek. Az öltözőszekrénynek van ülőfelülete is, ahova öltözéskor a gyerekek le tudnak ülni. A szekrény alsó felében helyet kap cipőknek egy rácsos cipőtartó is. A téli időszakban mobilfogast és csöpögtető tálcákat helyezünk el a kabátok, kezeslábasok, csizmák számára. Az öltöző falfelületein kapnak helyet a gyermekek munkáiból összeállított havi kiállítások és a szülői hirdető tábla is, a legszükségesebb tudnivalókkal. Jellemzői:

- 15,86 nm
- Természetes fénnel és szellőzéssel rendelkezik
- PVC burkolatú
- Megfelelő számú gyermek öltözőszekrényvel rendelkezik.

Csoportszoba

- 47,4 nm
- PVC burkolatú
- 2 szőnyeg (1 nagy, 1 kisebb) van benne
- 2 bukóra nyitható nagy ablakkal, azaz természetes fénnel és szellőzéssel ellátott. Ugyanakkor biztonságos, bukó jellege miatt kimászni gyermek nem tud rajta az utcára
- Itt található a fektetők tárolására alkalmas szekrény
- 2 játékszekrény
- Megfelelő számú gyermek asztal, székek
- Kézmosó, TORK márkájú fertőtlenítő szappannal és eldobható papír kéztörlővel
- Pedálos szemeteskuka és foglalkozásoknál keletkezett hulladéknak külön szelektív kuka.

A csoportszobát mobilfal tudja kettéválasztani, melynek behúzásával-nyitásával az óvodai életnek megfelelően változtatható a tér nagysága. Így mód nyílik a nagyobb teret igénylő (közös játékok, mozgásos foglalkozások, programok, ünnepek), vagy az intímabb teret igénylő (altatás, étkezés, csoportbontást igénylő foglalkozások) helyeinek legoptimálisabb kialakítására.

Gyermekmosdó

- 7,61 nm
- 2 db kis WC (nemenként 1 db)
- 2 db TORK márkájú WC papír adagoló
- 2 db kis mosdó
- 2 db szappanadagoló TORK márkájú fertőtlenítő folyékony szappannal
- Mindenkinek 1 db gyermektörülköző törülközőtartón
- Fogkefe+pohár+fésű tartó (minden gyermeknek 1 db)
- Zuhanyzó
- Mosógép és szárítógép (zárható szekrényben). De törülközőket és ágyneműket a szülők hétről-hétre hazaviszik mosni, azaz bent nem mosunk csak terítőket
- Tisztítószer szekrény magasan, zárható szekrényben

- Mesterséges szellőzéssel, gépi szellőztetett
- Csempeburkolatú.

Pedagógusmosdó

- 3,3 nm
- Természetes fénnel és szellőzéssel rendelkezik ablaka által
- Csempeburkolatú
- Felnőtt WC
- Felnőtt mosdó
- Kád/zuhanyzó (ha megfelelő lenne a kád, akkor inkább az) van benne
- TORK márkájú fertőtlenítős folyékony szappanadagolóval
- TORK márkájú eldobható papírtörülőtartóval és kendővel
- Pedálos szemeteskukával.

Nevelői öltöző

- 3,73 nm
- Természetes fénnel és szellőzéssel rendelkezik ablaka által
- PVC burkolatú
- Szekrénnel és akasztóval rendelkezik minden pedagógus és segítő számára, valamint ülőpaddal és cipőtálcával.

Nevelőtestületi szoba + könyvtár

- 8,24 nm
- Mesterséges szellőzéssel, gépi szellőztetett
- Természetes fénnel nem rendelkezik
- PVC burkolatú
- Asztallal, székekkel, megfelelő számú tároló- és könyves szekrénnel rendelkezik.

Fejlesztőszoba

- 5,15 nm
- Mesterséges szellőzéssel, gépi szellőztetett
- Természetes fénnel nem rendelkezik
- PVC burkolatú
- Gyermek asztallal, székekkel, szekrénnel, tükörrel rendelkezik.

Melegítő/tálaló konyha

- 9,77 nm
- Külön bejárata van az utcáról, hátsó udvaron át, de ajtaja van a közlekedőre is, azaz kapcsolatos az óvodával
- Természetes fénnel és szellőzéssel rendelkezik, külön bukóra állítható bejárati ajtaja van
- Padozata csempe és 2m magasan csempével burkoltak az oldalfalak is
- 2 medencés mosogatóval, valamint külön gyümölcsmosóval rendelkezik
- Külön kézmosóval, TORK márkájú fertőtlenítős folyékony szappannal és papírtörülőkendővel,

pedálos kukával

- Hűtő van benne
- Főzőlap és sütő és elszívó van benne
- Megfelelő tálalófelület
- Tálaló kocsinak hely található benne
- Pedálos szemeteskuka (szemét gyűjtése az óvodában a ház külön hulladéktárolójában van, amihez az utcáról van zárható bejárat).

Tárolóraktár

- 4,17 nm
- Természetes fénnel és szellőzéssel rendelkezik 1 ablaka van
- PVC burkolatú
- Szekrénnel.

Közlekedő (folyosó)

- 6 nm
- Természetes fénnel és szellőzéssel rendelkezik
- PVC burkolatú.

Tároló

- 10 nm
- Zárható
- Természetes szellőzéssel ellátott tároló a garázsban a nem mindennap szükséges tárgyaknak.

Tornaszoba

A saját fenntartásban lévő 125 nm-es VertikaLAND baba-mama klubban történik a tornáztatás, hetente egyszer a 1094 Budapest, Balázs Béla u. 32/B alatt.

Orvosi/elkülönítő szoba

Külön szerződéssel közeli rendelőben megoldott.

Terasz

- 12 nm
- Kőburkolatú.

A belső és külső terek lehetővé teszik, hogy a gyermekek számára sokféle elfoglaltságot, tevékenységet és mozgáslehetőséget biztosítsunk.

6.6.2. Belső terek felszereltsége, berendezése, látványvilága

Olyan családias, derűs, biztonságos, esztétikus, nyugodt óvodai környezetet kívánunk teremteni, amelyben öröm lenni.

Arra törekszünk, hogy a kiválasztott tárgyak feleljenek meg funkciójuknak, lehetőség szerint

természetes alapanyagból készüljenek, ne okozhassanak balesetet.

A tárgyak, bútorok illeszkedjenek a környezethez, léptékükben, méreteikben alkalmazkodjanak a gyermekek testméreteihez, szemmagasságához.

Tárgyi környezetünk kialakításánál értékátadást, látás- és ízlésformálást végzünk.

A csoportszoba berendezésénél figyelembe vesszük:

- Az épület építészeti adottságait, stílusát, a helyiségek funkcióját, a szobák méreteit, elrendezését.
- A csoportszobák/óvodai terek egyéni arculatát az együtt dolgozó pedagógusok a közös megállapodások figyelembevételével alakítják ki.
- Az épület egyéb belső helyiségeinek kialakításánál szem előtt tartjuk az egyes helyiségek funkcióját, az óvoda különféle programjait, rendezvényeit.
- Úgy alakítjuk ki a berendezést, hogy a gyermekek tevékenységeiket a természetes fényhez közel végezhesék.
- Legyen mód a különféle tevékenységek végzésére szolgáló helyek elválasztására, a játszóhelyek, a mozgásra, az elkülönülésre, a pihenésre alkalmas lehetőségek alkalomszerű kialakítására is.
- Kapjon helyet a csoportszobában gyermekkönyvtár, kiskonyha.
- A gyermekek által használt tárgyak, vizuális neveléshez szükséges eszközök, alapanyagok, könyvek, játékszerek gyermekmagasságban, elérhető magasságban legyenek.
- A játékeszközök balesetmentesek, esztétikusak és rendszeresen fertőtleníthetők legyenek. Álljanak rendelkezésre játékhoz olyan alapanyagok, eszközök, melyek sokféle módon felhasználva a gyermeki fantáziát, a kreativitást fejleszthetik.
- Berendezési tárgyaink és eszközeink, a berendezés mintaként szolgál a velünk kapcsolatban álló családok számára. Ezt figyelembe véve helyiségeinket esztétikai igényességgel rendezzük be. Közös tereink dekorálása nevelőtestületi konszenzus alapján történik, mely csak elveket határoz meg, tág teret biztosít az egyéni elképzelések megvalósítására.

Közös értékeink védelme, óvása mindannyiunk feladata, ezért amit lehet, megjavítunk, megjavíttatunk, újrahasznosítunk. Ez a szemlélet egyezik nevelési elveinkkel is, de a gazdaságosságot is támogatja.

6.6.3. Külső terek

Levegőzésre, játékra a szabadban minden nap sor kerül.

A fedett terasz

A teraszon módunk van nyugodt elfoglaltságra, étkezésre, rossz idő esetén levegőzésre, a csendes játék feltételei is biztosítva vannak.

Tervezzük veteményeskert kialakítását, ahol a gyermekek zöldségeket, fűszernövényeket ültethetnek, ápolhatnak, tevékenység közben figyelhetik meg a növények fejlődését, figyelemmel kísérhetik a természet változásait és a madarak életét. Fontosnak tartjuk a gyermekek ez irányú közvetlen tapasztalatszerzését.

Felszereltsége: asztalok, székek, polcok, játékok, virágládák, szerszámok a kertészkedéshez.

Játszótér (rendszeres használatban játszóudvar helyett)

A IX. Kerületi Önkormányzattal kötött szerződésünk szerint rendszeresen használhatjuk az óvodától 40 méterre levő Ferenc téri modern, a játszótéri szabályozásnak megfelelő játszóteret.

6.7. A Kincses Sziget Óvoda életének szervezeti rendje

6.7.1. Szervezeti és időkeretek

A nevelés-tanulás tervezése és időkeretei

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces), csoportos kezdeményezések, foglalkozások tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez.

Napirend időkeretei

- Játék és szabadidős tevékenység 3-4 óra
- Étkezés, pihenés 3 óra
- Öltözködés, tisztálkodási tevékenység 0,5-1 óra (időjárástól függően)
- Komplex foglalkozások naponta 5-35 perc.

6.7.2. Napirend, heti rend

Gyermekeink zavartalan, egészséges fejlődése érdekében az óvodában töltött idejüket több szempont figyelembevételével szervezzük meg.

Elegendő időt biztosítunk

- A szabadjátékra
- Tisztálkodási teendőkre, öltözködésre
- A táplálkozásra
- A szabad levegőn való tartózkodásra és a mozgásos tevékenységekre
- Az aktív és passzív pihenésre.

A gyermekek érdekének határáig a családok szükségleteit, igényeit figyelembe vesszük.

A napirendet úgy szervezzük, hogy a gyermekek sokat játszhassanak, sürgetés nélkül minden tevékenységüket befejezhessék, illetve feladataikat pontosan elvégezhessek.

Minél több időt tölthessenek különböző időjárási viszonyok között a szabad levegőn, nyugodt körülmények között étkezhessenek.

Egyéni szükségleteiknek megfelelően pihenhessenek.

Gondozási teendőik differenciáltan valósuljanak meg.

A napirend konkrét időbeosztása az eseménynaplóban szerepel. Az óvoda délelőtti és délutáni programjai egy-egy blokkban fogalmazódnak meg. Ez lehetőséget ad a párhuzamosan végezhető tevékenységre és az egyhuzamban biztosított hosszabb játékidőre. Külön megjelöljük a szabad játék időarányát, melyre több időt biztosítunk, mint a pedagógusok által kezdeményezett játékra.

A heti-rendbe azokat a tevékenységeket rögzítjük, melyek konkrét időhöz kötöttek és rendszeresen visszatérő jellegűek.

A tevékenységek közbeni tanulást, a tapasztalatszerzést kötött és kötetlen szervezési formákban egyaránt alkalmazzuk, melyekben érvényesül a pedagógusok szakmai önállósága, módszertani szabadsága.

Kiemelt szerepet kapnak a párhuzamosan végzett tevékenységek, melyek az egy időben, egymás mellett játszó, tevékenykedő gyermekek tanulását, tapasztalatszerzését jelentik. A pedagógusok fejlesztő és fejlődést segítő munkájukban építenek a gyermekek egyéni érdeklődésére, egyéni tapasztalataira, képességeire.

Napirendünk:

- 8.00-9.30 Érkezés folyamatosan, folyamatos reggeli, szabad játék
- 9.30-10.05 Foglalkozás (kezdeményezés)
- 10.05-10.20 Tízórai gyümölcs
- 10.20-12.00 Készülődés, öltözködés, levegőzés, játék/mozgás a levegőn
- 12.00-13.00 Előkészület az étkezéshez, ebéd, előkészület a csendespihenőhöz
- 13.00-14.30 Csendespihenő
- 14.30-15.00 Öltözködés. Uzsonna
- 15.00-16.00 Szabad játék. Folyamatos távozás.

7. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

*„Olyan az egészség az emberben, mint a só,
mely ízt ad az étkekben.” Pázmány Péter*

7.1. Egészséges életmód alakítása

Óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alapozása, alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése. Ezért óvodai nevelésünkben nagy hangsúlyt fektetünk erre. Az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) dekrétumában az egészségnevelés fogalma: teljes testi, lelki, szellemi, társas, szociális „jóléti állapot”. A „jóléti állapot” ebben az összefüggésben a teljes egészségi potenciál és az egészségre való esély elérését jelenti. Az egészségnevelés pedagógiánk alapja, mely a nevelési folyamatok minden mozzanatában jelen van, ezért pedagógiai szemléletünkben az egészségnevelés nem áll meg a gyermek testi, biológiai egészségénél. Sajátos egységben szemléli a gyermeket lelkiségében, szellemiségében, társas kapcsolati rendszerében.

Az egészség örök emberi érték, az életminőség fontos dimenziója. Az egészséget az ember teremti meg és éli át a mindennapok különböző szintjein.

Az egészséges életmódra és életvitelre nevelésünk célja:

- A gyermekek tudásának, képességeinek fejlesztése, amely alkalmassá teszi őket az alapképességek és képességek megszerzésére, egészségvédő kompetenciára.
- Kompetencia alatt az egészséghez, az élethez való boldoguláshoz szükséges ismereteket, készségeket, képességeket értjük.

7.2. Egészséges életmódra szoktatás általános feladatai

Az egészséges életmódra nevelés célrendszere magában foglalja:

- A gyermekek gondozását, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítését
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítését
- A gyermek segítését testi képességei fejlődésében
- A gyermek egészségének védelmét, erősítését, óvását, megőrzését
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítását
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítását
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítását
- Szükség esetén, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködő szakemberek bevonását
- Speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátását.

Az óvodás gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése és feladatai:

- Egészséges környezet kialakítása
- Helyes életritmus biztosítása
- Egészségügyi jó szokások, készségek, képességek alakítása

- Az egészség, mint érték hangsúlyozása
- A felnőttek modellnyújtó viselkedése, tevékenységei
- A gyerekek körül élő felnőttek mentálhigiénéjének segítése
- A család és az óvoda egészségnevelési szokásainak összehangolása
- A szülők figyelmének felhívása a tudatosabb táplálkozás és a mozgás fontosságára
- Az egészségügyi és egyéb szakszolgálattal való együttműködés, betegségek megelőzése
- A gyermekek képességének kialakítása, hogy választási helyzet elé állítva őket, az egészséges életmódot válasszák minden, egészséggel kapcsolatos esetben.

7.3. Egészséges életmód és mozgás

A kisgyermek biológiai fejlődésének abban a szakaszában kerül óvodába, amikor:

- A mozgásaktivitása a legnagyobb
- Mozgásvágya a legerősebb
- Mozgásos cselekvése a legintenzívebben fejleszthető.

Komoly gondot okozhat, ha a gyermek:

- Életmódja mozgásszegény
- Beszűkült mozgástérben él (kis lakás, tévézés)
- Nem jut elegendő mozgástapasztalathoz.

Ezért fontosnak tartjuk, hogy a mozgáshiányt az óvodában időben észre vegyünk és megfelelő intenzitású mozgásingerekkel kompenzáljuk a testtartás, az állóképesség, az erő és a mozgásvégrehajtás terén jelentkező hiányosságokat. Az óvodáskor a természetes mozgáskészségek tanulásának, fejlődésének, formálódásának szenzitív időszaka. Részletes kifejtés erről a Mozgás fejezetben olvasható.

7.4. Életmód és az egészséges táplálkozás

A mennyiségileg és minőségileg helyes, egészséges táplálkozás az egészséges élet alapja. A gyermek táplálkozási szokásait a családjában sajátítja el. Ezek a szokások sokfélék, ezért feladatunk, hogy a helyes táplálkozási szokásokat megerősítsük, és továbbiakat alakítsunk ki.

Az egészséges táplálkozási szokások kialakításának alapelvei:

- A táplálkozások időritmusára (3 óránként kötött időpontokban étkezünk)
- Kellő mennyiségű víz fogyasztására (egyéni változó)
- Az alapos rágásra, melyre biztosítjuk a megfelelő időt
- A gyümölcsévesre, mely két főétkezés között valósul meg
- Az egyéni szükségletekre, érzékenységekre (ritmus, mennyiség, válogatás)
- Az étkezések nyugodt, derűs légkörére
- Az esztétikus étkezési körülmények biztosítására, melyeket a gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően használhatnak
- Az étkezés örömet fokozó, esztétikus terítésre, környezetre, testi ápoltságra, kulturált étkezési- és beszéd szokások alakítására óvodánk helyi pedagógiai programjának egyik sajátossága a családokkal való szorosabb partneri kapcsolat, mely az egészséges táplálkozás terén is

megnyilvánul.

Az egészséges táplálkozásra szoktatás óvodapedagógusi feladatai:

- Az évszakok ritmusához alkalmazkodva ismertetjük gyermekekkel az egészséges táplálkozást, melynek alapját zöldségek, gyümölcsök, gabonafélék, olajos magvak, hüvelyesek könnyen emészthető, nem túl zsíros fehérjék megfelelő mennyiségben folyadékfélék alkotják.
- Ezért a Kincses Sziget Óvoda étrendjét ezeknek az elveknek megfelelően alakítjuk és rendszeresen kiegészítjük: az évszakok lédús gyümölcseivel, a gyermekek által készített italokkal (frissen préselt rostos gyümölcslé, zöldséglé, gyógyteák), ételekkel (gyümölcssaláta, zöldség, zöld saláta).
- Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek megismerkedjenek különböző, számukra eddig ismeretlen ételek ízével, elkészítési módjával (olajos magvak fogyasztása, gabonafélék csíráztatása, csíra fogyasztása, aszalt gyümölcsök készítése, fogyasztása).
- A felkínált táplálékok biológiailag értékes alkotóelemeket, rostot, vitamint tartalmaznak.
- Változatos felhasználásukkal mód nyílik arra, hogy a gyermekeket a hét kijelölt napján, egyszerű konyhatechnikai eljárásokkal ismertessük meg, hogy egyéni érdeklődés szerint „gyakorolhassanak”, tapasztalatokat szerezhessenek, ízzérkük fejlődjön mindennapi életük színterén a csoportszobában található mobilis gyermekméretű konyhában.
- Az eszközfeltételeket a csoport számára biztosítjuk, folyamatosan bővítjük. Étkezési kultúránkat színesítjük a tradicionális, népi hagyományokon alapuló főzési, sütési eljárásokkal (aszalás, kenyérsütés, puliszkafőzés, tartósítás, kukoricapattogatás, mézes ételek készítése stb.).
- Lehetőséget biztosítunk a különböző táplálékallergiás gyermekek étkeztetésére.

Alapelvünk: ne múljon el nap nyers gyümölcs és zöldség fogyasztása nélkül!

Az egészséges táplálkozási szokások kialakításánál különösen figyelünk az alábbiakra:

- Az óvodás gyermekek szokásait kialakító, egészséges táplálkozásra való nevelésen keresztül szeretnénk hatni a családokra, ezzel is hozzájárulva szemléletformálásukhoz.
- Időnként a szülőkkel recepteket ajánlunk és cserélünk.
- Olyan szakkönyvekre, kiadványokra hívjuk fel a figyelmet, melyek hozzájárulnak a korszerű, egészségesebb táplálkozás igényének kialakulásához.

7.5. Érzelmi-, erkölcsi-, és értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmek helyes kezelését a szülői házban lehet első sorban megtanulni. A szülői minta és a pedagógus mintája meghatározó.

Az érzelmi intelligencia három tényezőből áll össze:

- Az első az én-ismeret, avagy hogyan kapcsolódik valaki saját magához.
- A második az ön-ismeret, amely azt mutatja, hogyan képes másokhoz viszonyulni.
- A harmadik, hogy az élet során felgyűlt tapasztalatok milyen formában épülnek be a személyiségébe.

A legtöbb problémát az önismeret és a kompetencia hiánya jelenti:

- Nem ismerik fel saját érzéseiket,
- Nincs szavuk rá, vagy csak leegyszerűsítve tudják azokat megfogalmazni.

Nevelési céljaink az érzelmi-, erkölcsi-, és értékorientált közösségi nevelésben:

- A gyermekek szerezzenek minél több tapasztalatot az együttéléstről (felnőtt-felnőtt, pedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek, férfi-nő, fiú-lány, idősebb-fiatalabb, házigazda-vendég viszonylatában és a család, az óvoda, más családok, közlekedés, színház, múzeum, állatkert, mozi, természet színterein).
- A gyermekek az óvodáskor végéig elemi szinten ismerkedjenek meg olyan alapérzelmekkel, mint a – félelem, düh, öröm, bánat, meglepődés, undor- és tudják, másokon, vagy magukon különféle jelekből értelmezni, illetve nonverbális, vagy verbális módon kifejezni.
- Kapcsolataikat pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Próbáljanak meg a megtapasztalt együttélési szabályoknak, illemnek megfelelően viselkedni.
- Ismerjék a szűkebb és a tágabb környezetüket, ami a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet alapja.
- Törekedjenek a más kultúrákból érkezett gyermekek népi kultúrájának, szokásainak megismerésére és elfogadására.
- Tudjanak együtt érezni, átérezni a másik gyermek bánatát, örömét, örülni mások sikereinek.
- Próbálják megvalósítani vágyaikat, akaratukat a viselkedési szabályok lehetőségein belül.
- Találjanak örömet a tevékenységeikben, legyen lehetőségük az önkifejezésre.
- Széles érzelmi skálán fejezzék ki érzelmeiket.
- Tapasztalják meg és elemi szinten gyakorolják a harag tettlegességtől mentes kinyilvánítását.
- Legyen lehetőségük magányukat, gátlásosságukat oldani játék és különféle tevékenységek segítségével, félelmeiket, bánatukat próbálják meg különböző módon kivetíteni/projektálni.
- Elemi szinten képesek legyenek képesek kontrollálni viselkedésüket.
- Hallgassák meg mások véleményét is.
- Próbáljanak megérteni másokat, elfogadni a különbözőségeket, alapozódjon meg az előítélet mentes gondolkodásuk.
- Tapasztalják meg és minél ügyesebben gyakorolják a kommunikáció különféle formáit.
- Alakuljon ki barátságos, szeretetteljes, szoros kapcsolat társaikkal és a felnőttekkel.
- Érdeklődjenek mások iránt, tapasztalják meg és alapozódjon meg viselkedésükben a gondoskodás, figyelmesség, önzetlenség, együttműködés és segítőkészség.

Az érzelmi-, erkölcsi és közösségi nevelés pedagógusi feladatai:

- A legfontosabb feladatunk, hogy engedjük őket megélni az érzelmeiket.
- Biztosítsunk pozitív érzelmekkel telített, kiegyensúlyozott, nyugodt, türelmes, biztonságot, szeretetet sugárzó légkört.
- Minél több lehetőséget szervezünk az érzelmi tapasztalatszerzésre. Ezért tegyük minél gyakoribbá a kedvező tapasztalatokat.
- Mindig tartsuk szem előtt, hogy a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az pedagógus és a napközi más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- Segítsük a gyermekek szociális érzékenységének fejlődését, kompetens, autonóm személyiségük alakulását.
- Nevelési eljárásainkkal teremtsünk olyan helyzeteket, hogy reális önismeretük, önmagukkal és

másokkal szemben való igényességük fokozatosan kialakulhasson.

- Segítsük a következmények felismerését, hogy képessé váljanak különbséget tenni a jó és a rossz között.
- Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink ne legyenek automatikusan teljesítők, legyen pozitív érdek- és önérvényesítésük.
- Legyünk következetesek, toleránsan, őszintén, elfogadó módon, érzelmileg azonosuljunk a gyermekekkel.
- A tevékenységek során építsünk a gyermekek belső motivációira és öntevékenységére.
- Mutassunk példát a stresszhelyzetek kulturált feloldására. Segítsük át a gyermekeket ezeken a helyzeteken. Stresszoldó magatartásunkat hassa át a megértés és a humor.
- Segítsük a különféle problémákkal küzdő gyermekeket abban, hogy szorongásaikat, félelmeiket játékban és más tevékenységekben kiélhessék.
- Segítsünk a peremhelyzetre sodródó gyermekeknek, hogy önmagukat el tudják fogadni, illetve mások is elfogadják őket.
- Adjunk olyan feladatokat a gyermekeknek, melyekben felelősségérzetük megerősödhet, fokozzuk magabiztosságukat, önbecsülésüket.
- Átgondolt szokásrendszerben, a felesleges korlátozásokat, fegyelmezéseket elkerülve fejlesszük a gyermekek akarati tulajdonságait (önállóság, szabálytudat), alakítsuk morális érzéküket, együtt érző magatartásukat, becsületességüket, tisztelettudó-illetmudó magatartásukat, empátiájukat.
- Fontosnak tartjuk az akarat fejlesztését: a kitartás, állhatatosság terén.
- Nevelésünk során fontosnak tartjuk a közösségfejlesztés és az egyéni fejlesztés egyensúlyát.
- Feladatunk a gyermekek mindennapi társas helyzeteiben, játékában és a tevékenységekben megvalósuló tanulás során adódó fejlesztési lehetőségek kiaknázása.
- Mutassunk példát a gyermekek számára a felnőttekkel és társakkal való kapcsolatfelvétel és együttműködés, együtt érző (empatikus), őszinte elfogadás módozataira és konkrét helyzetekben vezessük rá, tereljük a gyermekeket a helyes megoldások felé.
- Segítsük a gyermekeket a kongruens, ugyanakkor kulturált érzelmkifejezés módjainak elsajátítására. A családdal közösen – ha szükséges, a nevelőmunkánkat segítő szakemberekkel is (logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő) – kidolgozzuk azokat a speciális nevelési módszereket, amelyek a legcélravezetőbbek. Mindent megteszünk azért, hogy a nehézségekkel küzdő gyermekeinket otthon és az óvodában is közel azonos nevelő hatások ériék.
- Fokozottan fontosnak tartjuk a támogató, szeretetteljes légkör megteremtését, reális énkép alakítását, pozitív énkép formálását a sajátos nevelési igényű gyermekek számára.
- Közös programokat szervezünk a családokkal, ezzel erősítjük a gyermekek biztonságérzetét az óvodai közösségben, ugyanakkor a közösen átélt élmények és a kettős kötődés (család és óvoda) megélése következtében az önazonosságuk érzése erősödik.

7.6. Anyanyelvi nevelés és kommunikáció

Az anyanyelvi nevelés, a nyelvi kultúra fejlesztése a kultúra átadásának alapfeltétele. Az anyanyelvi nevelés az egész életet átszövi, feltétel, cél, feladat, eszköz és módszer. A társadalmi kommunikáció nem képzelhető el személyes kapcsolatok, közvetlen nyelvi kommunikáció nélkül. A beszélő magatartás kifejlődése a szocializáció alapja, ezért elsősorban a kommunikáló képességet, a beszélő magatartást kell fejleszteni. A beszélőkedv kialakulásának feltétele a nyugodt, derűs, nyitott,

toleráns, élménygazdag, személyiség- és tevékenység-centrikus, játékos környezet.

A beszélő magatartás, a kommunikációkészség alapvető meghatározói:

- Az örökletes adottságok, a szociokulturális háttér, a család kommunikációs szintje, az anyagyermek kapcsolata, és mindenekfelett az anya mintája.
- A gyermek, utánzás útján tanulja a beszédet, ezért nagyon fontos az őt körülvevő felnőttek mintája. Az anyanyelvi nevelés feltétele a tapintat és a türelem, az egyéni érési ütem figyelembevétele, a kivárás.
- Fontosnak tartjuk a kongruens magatartást; az őszinteséget, a valós érzelmekkel teli kommunikációt, mivel a közlési zűrzavar rontja a megértő képességet, az empátiát.

Anyanyelvi nevelésünk céljai:

- Fejlődjön a gyermek beszélőkedve.
- Szívesen, gátlások nélkül, folyamatosan, életkori sajátosságaiknak megfelelő alaki, nyelvi helyességgel, tartalmi változatossággal, bő szókinccsel beszéljenek. Váljanak minél felszabadultabbá, játékosabbá, közlékenyebbekké.
- Tudjanak alkalmazkodni különböző beszédhelyzetekhez, tudják megválasztani a megfelelő kifejezési formákat, a teljes ember vegyen részt a közlésben.

Anyanyelvi nevelésünk feladatai:

- Teremtsünk nyugodt, derűs, nyitott, toleráns, élményekben gazdag, személyiség- és tevékenység-centrikus, játékos óvodai környezetet, mely megindítja a gyermek beszélőkedvét.
- Tudatosan, tervszerűen és differenciáltan, minden helyzetet kihasználva, játékosan fejlesszük a gyermekek kommunikációs képességeit.
- Az anyanyelv elsajátításához szép beszédünkkel, helyes kiejtésünkkel, hangsúlyozásunkkal, szemléletes-képszerű kifejezőmódunkkal nyújtunk modellt a gyermekeknek.
- Tapintattal és türelemmel reagáljunk a gyermek helytelen nyelvi kifejezéseire, nem figyelmeztetjük őket, mert ez beszédgátlást idéz elő; beszédhelyzetben helyesen ismételjük meg a problémás kifejezést.
- Törekszünk arra, hogy az óvodában dolgozó felnőttek kommunikációja minden helyzetben őszinte, valós érzelmekkel teli legyen, ezzel is segítve a gyermekek megértését és az empátia kialakulását.
- Pontosan fejezzük ki magunkat, ezzel is segítve a megértést.
- Természetes élethelyzetekben és nyelvi játékokkal egyaránt fejlesszük a gyermekek kifejezőkészségét, mely elősegíti a közlés tartalmának felfogását, megértését.

Feladatunk a gyermekek mindennapi társas helyzeteiben, játékában és a tevékenységekben megvalósuló tanulás során adódó fejlesztési lehetőségek kiaknázása:

- Felnőttekkel és társakkal való kapcsolatfelvétel és együttműködési készség fejlesztése
- Együttérző (empatikus), őszinte elfogadás fejlesztése
- Érzelemkifejezés segítése
- Empátia fejlesztése
- Segítő-, támogatókészség fejlesztése. Fontosnak tartjuk a támogató, szeretetteljes légkör megteremtését, reális énkép alakítását, pozitív énkép formálását a sajátos nevelési igényű

gyermek számára.

Óvodánkban megbízási szerződés alapján utazólogopédus évente felméri a gyermekek beszédfejltségét, kiszűri a beszédhibás gyermekeket. Tudatosan és tervszerűen, szakszerűen, speciális gyakorlatok igénybevételével korrigálja a beszédhibákat és fejleszti a gyermekek beszédét heti rendszerességgel. A családokkal felveszi a kapcsolatot, tájékoztatja a szülőket gyermekük beszédállapotáról, bevonja őket a beszédfejlesztés otthon is gyakorolható feladataiba.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló feladataink:

- Differenciálás: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése, támogatása.
- Logopédia szűrésekben és rehabilitációban részesülnek az arra rászoruló gyermekek.

7.7. Hagyományápolás és népi kultúra átadás, mint nevelésünk integrációs alapelve

„Az igazság, ami a világ minden népművészetében, zenei stílusában ezernyi színben mutatkozik meg, képessé tesz bennünket arra, hogy egyetértésre jussunk egymással.” Kodály Zoltán

A népi kultúra átadása mind az életmód kialakításában, mind az érzelmi-, erkölcsi-, értékorientált közösségi nevelésben, mind az anyanyelvi-, értelmi nevelésben és a kultúra átadás minden területén jelen van, integrációs alapelvként működik. Ezért a gyermekek értékrendje kialakításában, erkölcsi, szociális érzékenységük, éntudatuk alakulásában, szokás-és normarendszerük megalapozásában egyaránt segítő erő. Az így, majd a későbbiekben kialakuló nemzet identitástudat, a keresztény kulturális értékek birtokában válnak empatikus, toleráns „tartásos” emberré.

A népi kultúra az átadni, közvetíteni kívánt kultúra alaprétege és tradicionális része. A népi kultúra értékei évszázadok alatt csiszolódtak ki. A kultúra közvetítő pedagógus feladata ezen értékek tovább adása. A hagyomány átadás a kultúra elsajátítás legtisztább modellje. A hagyomány és a népi kultúra átadása a szerteágazó, egymásra épülő és egymással komplex módon összefüggő tevékenységrendszerek folyamatában valósul meg. A hagyomány átadás a pedagógiai munkánk integrációs alapelve, értékei jelen vannak a kultúra/érték átadás, a nevelés minden ágában.

A népi kultúra és hagyomány átadás céljai az óvodai nevelésben:

- Az ember műveltségének megalapozása, szellemi örökségünk átadása.
- A személyiség teljes kibontakoztatása.
- A nemzeti érzés első építő köveinek lerakása. Az „ÉN” megerősítése mellett.
- A „mi a közös bennünk?” – megérettetése, megtapasztaltatása a hagyományos kultúra területére tartozó tevékenységek és játékok közben.

Óvodánkban a családok több, mint egyharmada két anyanyelvű család. Olyan értelmiségi családok, ahol az egyik szülő magyar, a másik nem. Ezért kettős feladatunk, hogy a magyar identitás-tudat alapozása mellett a másik szülő gyökereiről, kultúrájáról is szó essék.

Más kultúrák tiszteletére nevelés kiemelt szerepet kap nálunk. Saját hagyományaink megismerése

után más kultúrák néhány gyermekekhez közel álló szokásainak megismerése játék és játékos tevékenységek közben.

Meggyőződésünk, hogy a hagyományt nem tanítani, hanem „élni” kell. A hagyomány és népi kultúra kincseit a modellnyújtó pedagógus saját példájával tevékenység közben adja át.

Az átadni kívánt hagyományok kiválasztásánál „a gyermek kicsiny, de egyre táguló világát, a közvetlen környezetükről szerzett legfontosabb élményeiket, tapasztalataikat” (Foltin Jolán) vegyük alapul. A természet rendje, az évszakok változásai, az ezzel kapcsolatos mindennapi hagyományok, néhány kisgyermek számára felfogható, átélhető jeles nap és ünnep az adja keretét a nevelő munkánknak.

Az népi kultúra elemeinek és hagyományaink átadásának kiválasztása szempontjai:

- A makró-és mikró környezet jellegzetességei.
- Az életkori-, nembeli-, egyéni fejlettségbeli, személyiség béli sajátosságok.
- Nevelőtestületünk érdeklődése, támogatása.
- A modellnyújtó pedagógus néprajzi-, pedagógiai-, pszichológiai szakértelme, kongruenciája.
- Az óvodával kapcsolatban lévő családok szokásainak, elveinek, hitének tiszteletben tartása.

8. A KINCSES SZIGET ÓVODA NEVELÉSI- ÉS ÉRTÉKÁTADÁSI SZEMLÉLETE ÉS SPECIÁLIS MÓDSZEREI

*„Meg kell tanítani a gyerekeknek azt, hogy önmagáért élvezzék a tanulást. Azok a gyerekek, akik élvezik a kihívások legyőzését, felnőtt életükben is keresni fogják a kihívást jelentő helyzeteket. Nagyobb valószínűséggel ragadnak meg új lehetőségeket, keresnek új módszereket, dolgoznak olyan feladatokon, amelyeknek nincs egyértelmű megoldása, és ösztönöznek másokat arra, hogy nehéz problémákon dolgozzanak.”
Csíkszentmihályi Mihály*

8.1. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az ember a világot tanulás útján érti meg, veszi birtokába.

Az óvodás korú gyermekre jellemző:

- A tanulás és az élet minden területét átszövi.
- Én-tudata a világ jelenségeinek viszonylatrendszerében alakul megtanul „élni” praktikus és szellemi síkon egyaránt. Tanulás útján alakul világgépe.
- Jelentős hatást gyakorol a gyermek világgépének formálódására a felnőtt érték közvetítő, kultúra- és hagyományátadó modellje. Ezért alapvetően meghatározó a gyermek szociokulturális háttere, élménykörnyezete, a fontos személy jelenléte.
- A kisgyermek tanulása „spontánul, elsősorban még mozgásos, utánzásos játékokban realizálódó, érzéki, értelmi, kreatív, szociális és gyakorlati tanulás” (Vekerdy Tamás).
- A gyermek jellemző módon emocionálisan, igen kis lépésekben tanul.
- A pszichikus képességek egyenetlen fejlődése miatt azonos korcsoportban egy-két éves eltérés is lehet a fejlettség szintjében.
- A gyakorlati problémamegoldó gondolkodás, melyben a reális cselekvés és a gondolkodási műveletek váltják egymást. A fantázia szabad áramlása, a kötetlenül áradó asszociáció, a könnyedén fellépő analógia. Az, hogy a logikai műveletek a cselekvésben szerzett tapasztalatokból származnak.
- Gondolkodását a közvetlen megismerés, észlelés, emlékezet logikája uralja, mely az erős emocionalitás hatása alatt áll.

A tanulás lehetséges formái:

- Az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- Spontán játékos tapasztalatszerzés,
- Játékos cselekvéses tanulás,
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- Pedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- Gyakorlati problémamegoldás.

Pedagógusi alapelvek a gyermeki tanulás támogatása érdekében:

- Játékosság. Játékba ágyazott képességfejlesztés, játékból indított foglalkozások /

ismeretszerzés, fejlesztő hatású játékok.

- Komplexitás. Az egyes nevelési területek nem különülnek el egymástól.
- A tanulást elsősorban kisebb csoportokban vagy egyénileg, személyes törődéssel, egyénre szabott differenciált módszereket alkalmazva szervezzük meg.
- A kisgyermek gondolkodására a konkrét képi felfogásmód a jellemző, ezért kerüljük el a túl korai tudatosítást, a verbális absztrakciót.
- A kisgyermekkori tanulás elsődleges célja a gyermek kompetenciájának és képességeinek fejlesztése tapasztalatainak bővítése, ismereteinek rendszerezése.
- A pedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Arra törekszünk, hogy olyan érdekes, élményteli tanulási helyzeteket teremtsünk, melyekben örömet, flow-élményt élnek át a gyermekek. Megtapasztalják, hogy tanulni jó, a világ érdekes! Hiszünk abban, hogy ezzel megalapozhatjuk az egész életen át tartó tanulás igényét; erős, pozitív tanulási motivációt.

A gyermekek tevékenységében megvalósuló tanulásának céljai:

- Tevékenység, élményszerzés közben fejlődjenek értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- Természetes kíváncsiságukat, megismerési vágyukat többféle helyzetben, szituációban élhessék ki, ismerjék meg a felfedezés, próbálkozás, kísérletezés örömét.
- Változatos tevékenységek közül választva, egyéni érdeklődésüknek megfelelően szerezzenek tapasztalatokat.
- Fejlődjön önállóságuk, figyelmük, kitartásuk, pontos feladatvégzésük, feladattudatuk.
- Alapozódjon meg gondolkodásuk önállósága.
- Döntéseikben tanuljanak meg konkrét tapasztalatokat felhasználni, és elemi szinten következtetni.
- Legyenek vállalkozó kedvűek, nyitottak, toleránsak, tudni vágyók, optimisták.
- Legyenek készek az új élmények befogadására.
- Legyen önértékelésük, pozitív „énképük”.
- Szerezzenek tapasztalatokat konfliktushelyzeteik kezeléséről.
- Véleményüket próbálják meg kifejezni.
- Tevékenység és élményszerzés közben tegyenek szert tapasztalatokra, és elemi szinten sajátítsák el az információkeresés célszerű formáit.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás óvoda pedagógusi feladatai:

- Szervezzünk, biztosítsunk olyan élményszerzési lehetőségeket a gyermekek számára, melyek által fejlődnek értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) és alkotógondolkodásuk, kreativitásuk.
- Megerősítő, támogató magatartásunkkal, érdekes szituációk megteremtésével tartsuk ébren kíváncsiságukat, megismerési vágyukat.
- Teremtsünk olyan lehetőségeket, melyekben önállóan tevékenykedhetnek.
- Segítsük elő a gyermekek kreativitásának kibontakozását.
- Viselkedésünkkel, beállítódásunkkal, példánkkal nyújtunk modellt a nyitott, toleráns, kreatív megközelítési módokra.

- Ismerjük el a problémák eredeti megoldását.
- Használjuk fel nevelőmunkánkban a családból hozott kulturális értékeket és hagyományokat.
- Külön feladatot jelent számunkra az átlagtól eltérő gyermek szocializálása és fejlesztése. Azaz a beszéd fogyatékos, nehezen szocializálható, halmozottan hátrányos helyzetű, a fejlődésben lemaradó, gátolt, lassabban fejlődő, problematikus, nehezen kezelhető, mentálisan sérült, illetve a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése, személyiségfejlesztése.

Az óvodai nevelés/tanulás tervezése:

A tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mind ezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

Foglalkoztatási formák

- Frontális (csoportos) – az egész csoport együttesen részvételével.
- Mikro csoportos – a gyermekek foglalkoztatása kis létszámú csoportban.
- Egyéni – képességfejlesztésnél alkalmazott (logopédus, gyógypedagógus-fejlesztő pedagógus).

Szervezési formák

5-35 perces csoportos foglalkozások tervezése és szervezése

- Kötött – ritkábban alkalmazott forma (tanköteles gyerekeknek, vagy az együttes mozgású nagyobb teret igénylő foglalkozásokhoz).
- Kötetlen (kezdeményezés) – leggyakoribb forma.

Korszerű tanulásszervezési formák alkalmazása:

- Kooperatív technikák.

Projekt módszer projektnapok, ill. projekt hét keretében.

8.2. Átlagtól eltérő gyermek szocializációja és fejlesztése

„A nevelés elsősorban azzal járulhat hozzá a gyerek fejlődéséhez, ha a tehetségének legmegfelelőbb pályára segíti, ahol elégedett lehet, és sokat nyújthat” Gardner

8.2.1. Kreativitás fejlesztése

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagost messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni. A tehetség-összetevők legfontosabb jellemzői: átlag feletti képességek, kreativitás, motiváció, a feladat iránti elkötelezettség.

A tehetség – összetevők legfontosabb jellemzői: átlag feletti képességek, kreativitás, motiváció (feladat iránti elkötelezettség).

Az átlag feletti általános képességek közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett

anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A speciális képességek adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális, interperszonális. Jellemzően az óvodás korban a tehetség csírái mutatkoznak meg, de ha ezek a „csírák” nem kapnak megfelelő figyelmet lehet, hogy sosem hajtanak ki.

Tehetségesnek azok tekinthetők, akik kiváló adottságaik alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet bármely tevékenységi területén. De érdemes számba venni, hogy a tehetséges embereknél nagyon gyakori, hogy fejlődésük egyenetlen és más területen nagy lemaradásaik vannak.

A tehetség azonosítása, felismerése a tehetséggondozás legfontosabb ismérve.

Talán a legkritikusabb pontja ez a tehetséggondozó gyakorlati munkának. Ehhez itt most csak néhány alapelvet foglalunk össze. Ezek a következők:

- A szunnyadó tehetség rejtőzik, gyakran ezért is nehéz felismerni.
- A képesség és a teljesítmény két különböző dolog, gyakori az alul teljesítő tehetséges gyerek.
- A pedagógus vagy más fejlesztő szakember és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége ad legtöbb kapaszkodót a tehetség felismeréséhez.
- Minél több forrásból szerzünk a gyerekre vonatkozó információkat gyerek teljesítményéről, képességeiről, annál megbízhatóbb az azonosítás.
- A pedagógusnak kiemelt szerepe és felelőssége van a tehetségek felkutatásában és kibontakoztatásában.
- A tehetséggondozást is a szülők hatékony közreműködésével tudja megoldani az óvoda. A kezdeményező szerepet az óvodának, majd az aktuális feladatok, problémák megbeszélése mellett egyfajta tájékoztatásban, „továbbképzésben” is kell részesíteni a szülőket a korszerű tehetséggondozás alapismereteinek, módszereinek közvetítésével. Fontos tehát a szülőkkel történő folyamatos kapcsolattartás, információcsere.

A tehetségfejlesztés óvodai feladatai

- A tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése.
- A tehetséges gyermek gyenge oldalának fejlesztése, hiszen csaknem minden tehetséges gyermeknél van ilyen, és ez akadályozhatja az erős oldal megfelelő kibontakozását (pl. alacsony önértékelés, biztonságérzet hiánya).
- Olyan légkör megteremtése, ahol szabadon szárnyalhat a tehetség és az óvodapedagógus követi a gyermek belülről fakadó szükségleteit.
- Kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel, szülőkkel.
- Lazító programok, melyek biztosítják a feltöltődést, pihenést.

A tehetségfejlesztés óvodai és óvodán kívüli szervezeti formái:

- Differenciálás (kiscsoportos, egyénre szabott fejlesztés fejlesztőpedagógus-gyógypedagógus által)
- Mentorprogram.

Gazdagítás, dúsitás

- Tartalmi szempontból a legfőbb alapelve tehetség gondozásnak a gazdagítás.
- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására.
- Tempóban történő „gazdagítás”: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társaiknál többet képesek elsajátítani, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A „tartalmi” gazdagítás azt jelenti, hogy az ismereteket a gyermekekre érzékenyen kell megtervezni: figyelembe kell vennünk egyedi személyiségüket és szükségleteiket, érdeklődésüket, illetve ezeket differenciáltan fejleszteni kell.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve komplex tevékenység közben.

Nevelőtestületi munkamegosztás, speciális funkciók a tehetség kibontása, kondicionálása területén, a munkamegosztás keretei

- Programvezető: általános áttekintés, bátorítás, segítség, ellenőrzés, a téma napirenden tartása.
- Munkaközösségvezető: átfogó programok készítése, szakmai anyagok biztosítása, folytonosság, gondozás, előrehaladás számon tartása, hatékony ellenőrzés.
- Mentor (külső óvodai szakember): egy-egy tehetséges gyermek fejlesztőtevékenységének közvetlen és folyamatos irányítása.
- Óvodapedagógusok: közreműködés a programok kidolgozásában, a tehetség csírait mutató gyermekek azonosítása, egyéni érdeklődés és szükségletek felderítése, fejlesztése, óvodában és óvodán kívüli gazdagítása.
- Együttműködés a családdal. A tehetség gondozást is a szülők hatékony közreműködésével tudja megoldani az óvoda.

8.2.2. Hátrányok korrekciója, kompenzálása

- A gyermek részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

További információk: a Prevenció és korrekció fejezetben.

8.3. Kultúra átadás a művészetek segítségével

Mivel a gyermek érzelmi lény, ezért a művészetek, melyek az érzelmek felől közelítik meg a világot, különösen alkalmasak a kis gyermek tanítására, nevelésére. A játék tevékenység, tapasztalat, öröm egysége és egymásra hatása az óvodáskorú gyermek ismeretszerzésének, így esztétikai élmény szerzésének is alapja. Az esztétikai nevelésben döntő jelentőségű az állandó önkifejezés biztosítása. Az önkifejezés közben olyan alapkészségek fejlődnek, mint: a kommunikációhoz, befogadáshoz, alkotáshoz, elemzéshez, értékeléshez szükséges készségek. A cselekvés közben, felfedezve tanulás egyúttal esztétikai örömet is jelent.

A művészeti nevelés feltételei

- A művészeti nevelés sikeressége nagymértékben függ a szülői ház kulturális színvonalától, mintájától és motiváló erejétől.
- A nevelőmunka hatékonyságát meghatározza az óvodai környezet példája, a gyermeket nevelő felnőttek kulturáltsága, pozitív mintája, élményszerű, igényes előadásmódja, emberi minősége és a közvetíteni kívánt értékek tisztasága.
- A család és az családi óvoda kettős pedagógiai környezete határozza meg a kisgyermek elemi esztétikai érzékenységét, sajátos műélvezetét, valamint az egész életét átfogó esztétikumot.
- A művészeti nevelés feltételezi a gyermek aktivitását, a valóság alkotó érzelmekkel teli átélését, felfedezését, formálását.
- A hagyomány, a népi kultúra egyszerűsége, eleven színvilága, érzelem és képzelet gazdagsága, szinkretikus látásmódja miatt az óvodás gyermek világához igen közel áll. Ezért a kultúra átadás szempontjából alapozó jellegű, a művészeti nevelés területén integratív szerepet tölt be.

A művészeti nevelés célja

A célok kijelölésében alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy örömet éljenek át a művészeti neveléshez kötődő tevékenységek (verselés, mesélés, éneklés, zenélés, énekes játékok, gyermektánc, rajzolás, mintázás, kézimunkázás) során. Nem az a legfontosabb, hogy hány verset, hány dalt stb. tud megjegyezni a gyermek, hanem az, hogy szeresse a meséket, verseket, szeressen énekelni, táncolni, bábozni, rajzolni, festeni, mintázni stb. Cél, hogy a tevékenység közben átélt öröm következtében pozitív motiváció kötődjön az ismeretszerzéshez, tanuláshoz. Nyitottak és érzékenyek legyenek. Nyíljanak meg a szépség, a harmónia, a kulturális értékeink és nemzeti hagyományaink iránt.

Feladatok a művészeti nevelés területén:

- A gyermekek esztétikai fogékonyságának fejlesztése.
- Esztétikai érzelmeiknek kibontakoztatása, bővítése.
- Hajlamainak kibontása, képességeinek fejlesztése.
- Teremtünk olyan lehetőségeket, feltételeket melyekben tapasztalatokat szerezhetnek alkotóként és befogadóként egyaránt.
- Olyan pedagógiai közeget hozunk létre, melyben a gyermekek, megnyilatkozhatnak és változatos formákban fejezhetik ki magukat.
- A nevelésnek érték közvetítő funkciója van. Semmilyen helyzet, indok nem szolgálhat okot arra, hogy silány művészeti produktumot, igénytelen művet közvetítsünk gyermekeink felé. Az igényes válogatás, érték közvetítés alapfeladatunk.
- Fejlesztésük érdekében szükséges, hogy minél több idő-, tér-, mozgás-, hang-, tapintás-, és szín élményt szerezzenek tevékenységeik során.
- Nyitott, rugalmas, toleráns modellnyújtással fejleszthetjük alkotó fantáziájukat, kreativitásukat.
- Támogatni kell a gyermekeket abban, hogy új megoldásokat keressenek, ötleteiket kidolgozthassák, fejleszthessék, variációkat hozhassanak létre.
- A kultúra átadás központi tárgya és közvetítője az anyanyelv és a kommunikáció, ezért a kommunikáció minden formáját (nyelvi, metakommunikációs, zenei, vizuális, mozgás) fejleszteni kell.
- Fontos megismertetni a gyermekekkel a művészeti ágak jelrendszerét, nyelvét, hogy az

iskoláskort elérve képesek legyenek elemi szinten alkalmazni azt.

8.4. A drámapedagógia, mint a (művészeti) nevelésünk átfogó módszere

Az életkori sajátosságokat tekintve ez az a kor, amikor a gyermekek művészetek iránti érdeklődését igazán felkelthetjük, megalapozhatjuk, formálhatjuk ízlésüket abból a célból, hogy felnőttként igényes befogadóvá, illetve szerencsés esetben alkotóvá válhassanak. Erre a generációra a fantázia szabad áramlása, a kötetlenül áradó asszociáció, könnyedén fellépő analógia a jellemző. Magatartásuk érzelmi vezéreltsége, gondolkodás béli sajátosságaik és a „mintha-játékban” levő természetes otthonosságuk különösen alkalmassá teszi őket arra, hogy a drámajátékokon keresztül, drámapedagógiai módszereket alkalmazva kíváncsivá, fogékonyá tegyünk a gyermekeket.

A művészetpedagógiai célokon túl általános nevelési célokat is megfogalmazunk:

- A résztvevő gyermekek személyiségének minél teljesebb kibontakoztatására – reményeink szerint-, boldog, szabad, és szeretettel teli környezetében kerül sor, melyben a (mintha)játék - a koruknak megfelelően-, központi szerepet kap. Sokoldalú, egyéni személyiségvonásokból kiinduló személyekre szabott képességfejlesztő nevelésünk azt a célt szolgálja majd, hogy kiépíthessék, kipróbálhassák „ÉN”-jük határait, egészséges lelkű, fejlett intellektusú, alkotó képes, kreatív emberekké fejlődjenek.
- Önérvényesítésre, önkifejezésre képesekké válhassanak, hogy saját dolgaikban kompetensek, döntőképesek legyenek.
- Az ÉN-erősítés mellett nagyon fontosnak tartjuk, hogy a nemzeti érzés kialakulásának első építő köveiként, a közös élet, együttes élmények és tevékenységek közben megtapasztalhassák a „MI” érzést.
- A gyermekek szociális érzékenységének kibontakoztatása során az empátia, a tolerancia, a megegyezési- és segítőkészség, valamint az önzetlenség fejlesztését nagyon fontosnak tartjuk. A drámapedagógiai módszer alkalmas arra, hogy kommunikációjuk fejlődését olyan mértékben támogassa, hogy egyre inkább elő segítse a világban való eligazodásukat, önkifejezésüket és mások megértését is.

9. A KINCSES SZIGET ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI

9.1. Játék

„A gyerek, játék közben tanul. És a legfontosabb, hogy megtanul játszva tanulni.” O. Fred Donaldson

A szabadjáték jelentősége

- A szabadjáték az óvodáskorú gyermek pszichikus szüksége, alaptevékenysége. Olyan tevékenységi forma, mely a lehető legteljesebb mértékben járul hozzá a sokoldalú, harmonikus, testileg és lelkileg egyaránt egészséges személyiség kialakulásához.
- A játék a gyermek alapvető joga, melyet óvodai élet megszervezésekor a legmesszebb menőkig figyelembe veszünk. Fontosságára a szülők figyelmét is felhívjuk.
- A gyermeket bizonyos belső érési-fejlődési folyamatokból adódó, az átélt események és élmények hatására kialakuló, valamint a szabályok betartásának igényéből fakadó feszültségek készítetik önként vállalt játéokra. Ezek megoldása, feloldása jelenti a gyermek számára azt a kellemes érzést, mely a játék örömforrás jellegének egyik eleme.
- A gyermek, játék közben boldog, mert önfeledten, zavartalanul újra élheti kellemes élményeit, a számára zavarókat, nyomasztókat pedig megszelídítheti.
- Képzeteének szabad szárnyalása lehetőséget ad az egész világ birtokbavételére.
- Ez egyedül, magányosan is nagy kaland, társakkal, barátokkal még nagyobb.
- A játszó gyermek, illetve gyermekcsoport mindig tudatában van annak, hogy játszik. Életkora előrehaladtával ez egyre jobban megnyilvánul: A játék előre eltervezésében, a játékkörnyezet kialakításában, az eszközök elkészítésében, előkészítésében, a társak kiválasztásában, az önálló problémamegoldásban, a valóság elemeinek és a képzelet sajátos összefonódásában.

A játéktevékenység nevelési eszköz, mely alkalmas

- A gyermekek személyiségének alakítására, képességeinek fejlesztésére, a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, bizonyos mozgásformák gyakorlására, az értelmi képességek fejlesztésére, a finommotorikus mozgás fejlesztésére, a beszédkészség alakítására, az ismeretek bővítésére.
- A játék a szocializáció iskolája, a társas viselkedés gyakorlásának legjobb eszköze.

A játékellet feltételei

- A felszabadult, derűs légkör a nevelőmunka elengedhetetlen feltétele. A csoportokban érezhető derűs, meghitt légkört meghatározza: a csoportban dolgozó „tekintélyes” felnőttek személyisége, gyermekszeretete, szaktudása, együttműködése, a csoportban folyó tartalmas nevelőmunka színvonala.
- A pedagógus megértő, segítő gondoskodása, védő szeretete, kiegyensúlyozott magatartása biztonságot ad a gyermekeknek. Érzik, hogy jelenlétük fontos a felnőttek és társaik számára. Érzik, hogy szívesen tartózkodnak együtt, kérésükre játszótárssá válnak.
- A pedagógusoktól számtalan példát láthatnak az adódó konfliktusok kezelésére, a problémás helyzetekben való eligazodásra, ezek megelőzésére.

- Minden pedagógusnak ismernie kell a játékpedagógia legújabb eredményeit, állandóan készenlétben kell tartania és bővítenie módszertani eszköztárát.
- Mindezekon túl az óvoda kellemes, kreativitásra és elmélyült játékra ösztönző légköre nagymértékben múlik a csoport okos szokás- és szabályrendszerén, a viselkedési szabályok következetes, mindenki számára kötelező betartásán és a pozitív megerősítés elvének tudatos, ésszerű alkalmazásán.
- A gyermek számára a játék életforma, ezért fontos, hogy erre a tevékenységre lehetőségeinkhez képest a leghosszabb időt biztosítsuk. Ez az egybefüggő játékra alkalmas időt jelenti, mely akár a terem átrendezésével vagy komoly építmények elkészítésével is jár.
- A játékra fordítható időt a csoport napirendjében jelöljük, a szabad játék túlsúlyának kell itt érvényesülnie.
- A pedagógusok által szervezett foglalkozások, a kezdeményezések, a tapasztalatszerzésre irányuló tevékenységek játékos jellege, a játékkal teli szituációk megfelelően biztosítják a játékos tevékenységeket játékidőn túl is.
- A mai változó világban más és más ingerek érik gyermekeinket. Egyre újabb és újabb témák jelenhetnek meg játékaikban is, amelyekre figyelniük kell a hely biztosításának szempontjából is.
- A mozgásos játékok nagyobb helyigényűek. Ha a gyermekek játékidőben ezt kezdeményezik, kérésükre a hely átalakításával és nagymozgásos eszközökkel segítünk.
- A kezdeményezések, az pedagógusok segítségét, aktív jelenlétét igénylő elfoglaltságok helye a csoportszoba olyan nyugodt része, ahol a pedagógus bármikor megtalálható, onnan elhívható.
- Gyermekeink játékleletében fontos szerepet szánunk az udvari játéknak. A csoportjaink által közösen használt udvarunk feltételeit úgy alakítjuk, hogy lehetőség legyen nyugalmas és mozgalmas játékra, a különféle játékfajták játszására, a különböző életkorú gyermekek együttes játékára. A játszótéren és az udvaron is a szabad játék az elsődleges.
- Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek játékában kedveltté váljanak az úgynevezett tradicionális játékok, melyekben szívesen vagyunk játszótársaik.
- A játékszerek és játékeszközök biztosítják, hogy a gyermekek eljátszhassák élményeiket, utánozhassák a felnőtteket. A csoportszobák berendezésénél figyelembe vesszük ezek ésszerűen csoportosított elrendezését, hozzáférhetőségét. Így biztosítható a csoport rendjének fenntartása, ami a gyermekek és felnőttek közös munkája. Nagy hatással van ez egyebek mellett az esztétikai érzék fejlesztésére is.
- Legyenek játékszereink, melyek készen vásárolhatók és legyenek olyanok, melyeket a gyermekekkel közösen készítünk. Ezekhez vagy magunk szedünk össze természetes alapanyagokat kirándulásokon, vagy különféle újrahasznosítható anyagokat gyűjtünk a szülők segítségével. Ezekből egyszerű játékokat készítünk a gyerekekkel, példát mutatva arra, hogy játékszereket nem csak vásárolni lehet.
- Fontosnak tartjuk, hogy minél több játékeszköz legyen csoportszobáinkban, ugyanakkor „hiányozzanak” is dolgok, mert azok pótlása, elkészítése tartalmas szórakozás, valamint lehetőség a kreativitás fejlesztésére.
- Úgy gondoljuk, hogy a körülöttünk lévő világ gyors változásainak hatására szűkebbek és uniformizáltabbak a gyerekek játékát befolyásoló tapasztalatok, élmények. Ezért nagyobb gondot kell fordítanunk a pedagógus által tudatosan tervezett élményszerzés lehetőségeire. Állandóan keressük és bővítjük azokat az alkalmakat, melyeket szűkebb és tágabb környezetünk felkínál ehhez.

A pedagógus feladatai

- Az óvodai élet központjába helyezésével kell megteremteni a játéket feltételeit (légkör, hely, idő, eszköz, élmény). Biztosítani kell a szabad játék prioritását.
- Játékidőben a pedagógus tudatos jelenléte elengedhetetlen.
- A gyermekek játékának megfigyelése lehetőséget ad a minél alaposabban megismerésére, fejlődésük nyomon követésére.
- A gyermekek szocializációját, kapcsolatainak, barátságainak alakulását játék közben támogatni kell.
- A pedagógusnak a gyermek játszótársává kell válnia, ha azt igényli.
- A felnőtt gyermek számára játszó mintaként szolgál a közös játék során.
- A pedagógus is tudjon és szeressen játszani. Meg kell ismertetni a gyerekekkel a tradicionális játékokat, de ismernie kell napjaink modern játékait is.
- Fontos a pedagógus szakirodalmi tájékozottsága.
- A játék fontosságát kell közvetíteni a szülők felé is.
- Támogatni kell a gyerekek kreatív megoldási módjait.

Vannak feladataink arra vonatkozóan is, hogy a játékokban rejlő nevelési lehetőségek valóban elősegítsék a gyermekek személyiségfejlődését. Ezek a testület számára azonosak, de megvalósulásuk módja, módszerei változatosak, az óvodapedagógusok egymástól eltérő személyiségének, érdeklődési körének megfelelően.

9.2. Verselés és mesélés

„A mese örök. A mese pedig azért örök, mert a közönsége is örök. Amíg gyerekek vannak, addig mese is lesz, és a gyerekek sem változnak lényegesen, alapállásuk örök. Mert mi a gyerek viszonya a világhoz? Meg akarja ismerni, és meg akarja hódítani, és ebben segít többek között a mese is.” Csukás István

„A rítus a szakrális játékból nőtt ki; a költészet a játékban született, és mindenkor a játék táplálta; a zene és a tánc szintiszta játék volt.” Johan Huizinga

A nevelés kiemelt területe az anyanyelvi kultúra fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása. Leghatásosabb eszközünk e területen az irodalmi nevelés: verselés, mesélés, bábjáték és a drámapedagógiai gyakorlatok, drámajátékok.

Az irodalmi nevelés az irodalmi élményszerzés, élményátadás „művészete”. Feltételeinek megteremtésében a következőket tartjuk a legfontosabbnak:

- A gyermekek érésének és tanulásának együtteséből adódó fejlettségi szint figyelembevételét és az önkéntelen/ később a koncentrált figyelmükre való hatást.
- Érdeklődési körüket, életkorukra jellemző színtereit, előzetes élményeiket, ismereteiket, tapasztalataikat, gondolkodásuk és beszédfejlettségük pillanatnyi szintjét, tanulásuk modellkövető jellegét.
- A nyugodt, kiegyensúlyozott és szeretetet sugárzó családi légkör megteremtését.

- A pedagógusok kulturáltságát, irodalmi tájékozottságát, ízlését és szakmai-, módszertani tapasztalatait.
- Végül a nevelés valamennyi területének komplex együtt hatásait.

Céljaink a mesélés, verselés tevékenységi körben

- Olyan értékorientált emberekké neveljük gyermekeinket, akik a jövőben képesek lesznek befogadni és létrehozni a valóság esztétikai értékeit.
- Az irodalmi nevelés hatására fejlődjön a gyermekek anyanyelvi kompetenciája, kommunikációs képessége, önkifejezése.
- Alapozódjon meg a gyermekek esztétikai-erkölcsi értékrendje, irodalmi ízlése.
- A gyermekek élvezzék, értékeljék, szeressék a magyar népköltészet, klasszikus költőink, modern kortárs versíróink értékes, a gyermekekhez közelálló műveit.
- Örömmel mondogassák a nekik kedves, hallott mondókákat, verseket, és az önkéntelen figyelmükre támaszkodva emeljék be, vessék be emlékezetükbe.
- Meséljenek önállóan is az általuk ismert/megjegyzett mesékből.
- Az átélt mondóka, népi játék, versélmények hatására próbálkozzanak saját mondóka/vers improvizációval is.
- Találjanak ki saját meséket, történeteket.
- A drámapedagógiai módszerekkel létrehozott foglalkozások segítsék a gyermekek információ-felfogását, az információ felhasználását, az információ teremtését, a szimbolikus-áttételes kommunikációs elemeket, jelek, szimbólumok megértését, a szép, érthető beszéd kialakulását.
- A drámapedagógiai módszerek igénybevételével fejlődjenek a másakra figyelő, önépítő, gyors helyzetfelismerő, gondolkodó-cselekvő készségei, személyiségjegyeik.
- A gyermekek szeressék, értékeljék a bábjátékot, mely lehetőséget nyújt félelmeik, szorongásaik, érzelmeik, tapasztalataik kivetítésére/projektálására.
- Fejlődjön fantáziájuk, kreativitásuk.
- Elemi szinten ismerjenek és ezáltal tudjanak egyszerű bábjátékműfajhoz tartozó megoldásokat. Tudják a tartalomnak megfelelően kifejezni magukat.
- Ismerjék meg a könyvtár hasznosságát (mire való, hogyan használjuk).
- Tegyük rendszeressé a családoknak szánt irodalmi ajánlatainkat.
- Tájékozódunk a családok mesélési szokásairól.

Komplex foglalkozásainkon a mese, a költészet, a zene és a színház – különféle műfajok – sajátos formanyelvével és kommunikációs lehetőségeivel ismerkedhetnek a résztvevő gyermekek. A gyermekek művészetek iránti érzékenységét, alkotóképességét és kreativitását, bontakozó tehetségét önálló alkotó tevékenység közben drámapedagógiai módszerekkel fejlesztjük. Szeretnénk, ha a gyermekek művészeteket komplex módon megközelítő foglalkozásainkon jól éreznék magukat, és mind testileg, mind lelkileg felszabaduljanak és intellektuálisan képességeiknek megfelelően fejlődjenek.

Nyugodt, szeretetteljes, nyitott, toleráns, bizalommal teli óvodai közegben, megfelelő környezet és eszközök biztosításával, a gyermek spontán kíváncsiságára, önállóságára, aktivitására támaszkodva, egyéni sajátosságaira alapozva, értékes műveltségi anyagot közvetítve valósítjuk meg a gyermekek irodalmi nevelését.

Óvodapedagógusi feladatok a mesélés, verselés tevékenységi körben:

- A pedagógusok legyenek tisztában a jó irodalmi alkotás kritériumival, ez alapján folyamatosan bővítsék esztétikai értéket képviselő, a gyermekek személyiségének figyelembe vevő mondóka, vers és mese készletüket.
- A foglalkozások anyagát a mesékből, versekből születő rögtönzött etűdök, jelenetek és drámajátékok alkotása, illetve az adott bemutatandó irodalmi alkotás zenéhez is kapcsolható mozgás improvizációval, tánccal kifejezhető megoldásai alkotják.
- Az énekelt mondókák, versek, verses mesék visszavezetnek a költészet ősi formáihoz. Ritmikájuk, dallamuk segítik a gyermekeket, hogy könnyen emlékezetükbe rögzítsék a hallottakat. Tudatosan éljük memóriafejlesztő hatásukkal.
- A vers és mese improvizációk – játék a nyelvvel – intenzíven fejlesztik a gyermeki kommunikációt, erősítik az anyanyelvi kompetenciáját és a kifejezés biztonságát.
- A népmesék élményszerű, hiteles mesélőmagatartással való bemutatása mellett, éljük a műfajra jellemző improvizációs lehetőséggel is. Ezzel mintát nyújtunk a gyermeknek és motiváljuk őket a saját meseválogat kitalálására/alkotására.
- A gyermekek saját vers- és mondóka alkotását a „kétszemélyes költészet” helyzetei, a felnőtt és gyermek játéka a nyelvvel, verssel, mondókával segítheti.
- A versek előadásához, hallgatásához kössünk különböző ritmusjátékokat (testhangszerekkel, tárgyakkal, hangszerekkel) és mozgást/táncot, egyéni és csoportos módon változatos térformákban.
- Az ismétlések énerősítő hatása miatt gondoskodunk a gyermekek kedvenc meséinek kellő számú ismétléséről.
- A bábjáték segítése érdekében ismertessük meg a gyermekeket a tárgyjáték, felülről-, hátulról-, alulról mozgatott bábtechnikákkal.

Ne múljon el nap mesehallgatás nélkül!

A mondókázással, a népköltészet gyöngyszemeinek mondogatásával, továbbá a klasszikus és kortárs verseknek, a népmesék és műmesék, meseregények megismertetésével, bábjátékos vagy drámapedagógiai feldolgozásával tudatosan, tervszerűen fejlesztjük a gyermekek érzelmi biztonságát.

9.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.” Kodály Zoltán

Magyarországon az óvodás korú zenei nevelése a Kodály-Forrai módszer hagyományain, zeneelméleti alapvetésén alapszik, ez zenei nevelésünk nélkülözhetetlen segítője. A módszer alapvetően a népi kultúra értékeit használja fel a gyermekek zenei fejlesztésére. Célja a zenei anyanyelv megalapozása. A módszer tapasztalataiból kiindulva, a hatékonyabb zenei nevelés érdekében, néhány területre koncentráltabb figyelmet szükséges fordítanunk.

Ilyen területek:

1. A ritmusérzék fejlesztése
2. A zenei tevékenységet segítő mozgáskultúra, a mozgásanyanyelv megalapozása

3. A hangszeres zenélés alapozása
4. A zenehallgatás élményszerűbbé tétele
5. A zenei nevelés folyamat tervezésének komplex megközelítése
6. A családok és a napközi zenei ízlésének, értékrendjének közelítése
7. Az improvizálás tudatosabb fejlesztése.

Zenei nevelésünk műveltségi tartalmai (népdalok, mondókák, énekes játékok) hallásképzés, ritmikai képzés, hangképzés, beszédművelés, formájában valósulnak meg, segítségül véve a hallásérzékelés, ritmikai fejlesztés, mozgásfejlesztés, kommunikációfejlesztés lehetséges tevékenységeit.

A mozgásanyanyelv elsajátításában „a magyar néptáncok igen gazdag és változatos típusaitól az ugrós tánc látszik legalkalmasabbnak arra, hogy már a kicsiny gyermekek is élvezhessék, szeressék. Lüktetése, zenéje, egyszerű ritmusképletei könnyen elsajátíthatók alapfokon. Motívumainak, lépéseinek elemeit, előkészítő mozdulatait alkalmazzuk tánc-anyagunkban.” (Foltin Jolán).

A zenei nevelésünk céljai

- A gyermekek szívesen, örömmel vegyenek részt a zenével kapcsolatos tevékenységekben.
- Érezzék meg a mondókázás, éneklés, muzsikálás, táncolás örömét.
- Mondókázás, ölbéli játékok, magyar népi énekes játékok játszása közben, esztétikai érzelmeket éljenek át.
- Fejlődjön hallásuk, ritmusérzékük.
- Ismerkedjenek meg a zenei tevékenységekhez kapcsolható mozgásformákkal, alapozódjon meg mozgásanyanyelvük. „Legyen a táncban is a beszédhez hasonló alapszókinccsük, tudjanak néhány figurát, és azokból tetszésük szerint, pillanatnyi alkotó kedvük szerint építkezzenek!” (Foltin Jolán).
- Próbálkozzanak hangszeres zenéléssel, legyenek ezzel kapcsolatban meghatározó élményeik!
- Készítsenek és szólaltassanak meg egyszerű népi hangszereket.
- Hallgassanak sok zenét, elsősorban élő zene és éneklés formájában. Alakuljon zenei ízlésük.
- A családok aktívan vegyenek részt az Kincses Sziget Óvoda zenei életében.

Zenei nevelésünk pedagógusi feladatai

- Minden nap szóljon az ének és a zene.
- A zenei nevelés komplexen kapcsolódjon más nevelési területekhez.
- A zenei feladatok megvalósításában a játékoság elve érvényesüljön.
- A mozgásanyanyelv megalapozása érdekében mutassunk be néhány figurát a nagyon egyszerű, a gyermekek fejlettségének megfelelő, természetes mozgásából fakadó táncelemekből.
- Adjunk módot arra, hogy a táncelemeket szabad tánc formájában kipróbálhassák, tetszés szerinti összeállításban gyakorolhassák.
- Teremtsünk lehetőséget arra, hogy a gyermekek különféle zenei és zajkeltő eszközökkel, zeneszerszámokkal maguk is zenélhessenek, énekelhessenek.
- Támogassuk a gyermekek dallam-, ritmus-, mozgás-improvizációit (a drámapedagógia módszereivel).
- Tájékozódjunk a családok zenei kultúrájáról, ízléséről, tájékozottságáról. Keressük meg azokat a szülőket, testvéreket, akiket a zenei nevelésbe aktívan (előadóként) be tudunk vonni. Tanuljuk meg a családokban használatos, esztétikai értéket képviselő dalokat, iktassuk be zenei

nevelésünkbe.

- A kérjük meg a szülőket és gyermekeiket, hogy mutassák be a csoportban családi dallam, játék, mondóka változatok.
- A személyes beszélgetések során – tájékoztassuk a szülőket a zenei nevelésünk céljairól, feladatairól, módszereiről.
- A családokkal, szülőkkel szervezzünk közösen zenei rendezvényeket, hangversenyeket.

9.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

“Négy évbe telt, míg megtanultam úgy festeni, mint Raffaello, de egy egész életbe, hogy úgy fessek, mint egy gyerek” Picasso

Az óvodás korra jellemző vonások a vizualitásra épülő tevékenységek területein

- Az óvodás korú gyermek nagymozgásainak megfelelő vezéreltsége, összehangoltsága erősen összefügg a mikromozgások megfelelő fejlettségével, így erősen befolyásolja a vizuális tevékenység fejlettségi szintjét.
- Ebben az életkorban gyermek vizuális tevékenysége impulzív, játékos, érzelmekkel, indulatokkal átfűtött, kreatív, önként és örömmel vállalt tevékenység.
- Nem minta után, hanem emlékezetből, „fejből dolgozik”, azt ábrázolja, amit a dologról tud.
- A kisgyermek számára az ábrázoló tevékenység, a képi kifejezés ugyanolyan fontos és precíz kifejezési mód, mint a hangzó beszéd.

A vizualitásra épülő tevékenység – rajzolás, festés, mintázás, kézimunka- alapelvei

- A vizuális tevékenység látásos vezéreltsége, mozgás jellege, kommunikációs formája miatt érdemes a zenei, táncos, drámajátékos, bábos tevékenységgel összekapcsolni, komplexen megközelíteni, felhasználva ezen művészeti ágakhoz kapcsolódó tevékenységek transzfer hatását.
- A komplex művészeti nevelés mozgáscentrikus. Ezért a gyermek képességeinek fejlesztése vonatkozásában összekötő elemnek tekintjük – a vizuális-, a zenei-, az irodalmi-nevelés ágai között kiemelten kezeljük.

Vizualitásra épülő nevelésünk tevékenységeinek célja, hogy a gyermekek:

- Ismerjék meg az anyagokat és eszközöket, sajátítsák el készségszinten ezek alkalmazását.
- Érezzék meg az anyagból eredő formai lehetőségeket, megoldásokat.
- Ismerjenek, használjanak, szeressenek minél több természetes anyagot.
- Tapasztalják meg, csodálják meg a természet formagazdagságát.
- Alakuljon forma-, karakterérzékük a természetes és mesterséges tárgyak válogatása, rendszerezése, a velük való játék és tevékenység közben.
- Tapasztalják meg a forma és funkció összefüggését.
- Csodálják meg a természet színgazdagságát, a fény és a szín kapcsolatát.
- Szerezzenek elemi ismereteket, tapasztalatokat a szín természetéről (világosság, melegség), különböző árnyalatairól. Érezzék meg a színek hangulatfestő természetét.
- Tapasztalják meg a téri összefüggéseket, viszonyokat.
- Elemi síkon ismerjék meg az építészeti-, plasztikai-, képi teret.
- Alapozódjon meg önálló téralakító képességük.

- Alapozódjon meg egyéni látásmódjuk, önálló esztétikai ítélőképességük.
- Fejlettségüknek megfelelően legyenek nyitottak a kultúra értékeinek befogadására. Tanuljanak meg kulturáltan reagálni a művészeti alkotásokra, a környezet jelenségeire, más gyermekek alkotásaira.
- Elemi szinten tudjanak vizuális kommunikációt folytatni, alkalmazni.
- Találják meg maguk számára azt a vizuális tevékenységi formát, amit szívesen, örömmel csinálnak, amiben jól tudják kifejezni érzéseiket, élményeiket, vágyaikat.

Vizuális nevelésünk óvodapedagógusi feladatai

- Megteremteni azokat a feltételeket, amelyekben a gyermekek szabadon, önként és spontán, jó légkörben, örömmel tevékenykedhetnek.
- Az óvoda életét úgy szervezzük, hogy minél több meghatározó élményt szerezhessenek a gyermekeink ezen a téren.
- Megfelelő helyet és időt, jó minőségű – lehetőleg természetes – alapanyagot, eszközt biztosítunk a vizuális tevékenységhez.
- Mintát adunk a gyermekeknek, hogy hogyan lehet egy-egy anyaggal, eszközzel dolgozni.
- Ugyanakkor lehetőséget is adunk az anyagokkal és eszközökkel való kísérletezésre, kreatív, innovatív megoldásokra, variációk teremtésére.
- Sokféle technikát kínálunk fel, hogy a gyermekek bátran választhassanak a nekik örömet okozó, képességeiknek megfelelő tevékenységi formákból, abból a célból, hogy a kívánt képességeket minden gyereknél egyénileg fejleszthessük.
- Lehetőséget teremtünk a külső és belső természet elmélyült megfigyelésére, gyűjtésekre, rendezgetésekre, természetes és mesterséges tárgyak válogatására, a velük való játékra. Ezzel segítjük a tapasztalt összefüggések egyéni felfedezését és mindennapi életben való alkalmazását.
- Módot adunk a fényel, árnyékkal való játékra, tapasztalatszerzésre.
- Fejlesztjük a gyermekek színérzékét, támogatjuk az egyéni színválasztást, színhasználatot.
- Olyan programokat, játékokat, tevékenységeket szervezünk, melyek elemi szinten tapasztalatokat szerezhetnek az építészeti, plasztikai, képi terekről. Ezek a tapasztalatok jelenjenek meg munkáikban is.
- Újra és újra lehetőséget adunk önálló téralakításra, belső és külső térben egyaránt.
- A gyermekek környezetalakító tevékenységeiben megteremtjük a lehetőséget a tárgyformálásra, az alkotásra, a játszóhely kialakítására, a függőleges síkban történő nagy felületű (murális) festésre, a kertépítésre.
- A „látóvá” nevelésünk egyik eszköze a múzeumlátogatás, továbbá az audiovizuális lehetőségek felhasználása.

9.5. Mozgás

A mozgás jelentősége

- A mozgás alapvető életjelenség és alapvető szükséglet. Az egész életre, a világra jellemző dolog. Átszövi az ember teljes életét, környezetét. Mozgás nélkül nincs élet.
- A mozgás a gyermek egyik legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A mozgás intenzíven befolyásolja az egészséges test, az egészséges lélek és a fejlett értelem alakulását. Ezért a

mozgás fejlettségéből következtetünk a gyermek fejlettségére, intellektusára. A gyermek mozgása és játéka alapvető feltétele és jelzője fejlődésének. A gyermek a legtöbb mozgástapasztalatát életének kezdeti szakaszában szerzi meg, majd folyamatosan, az óvodába kerülve szervezett keretek között jut maradandó mozgásélményekhez, ami segíti őt az egészséges testkultúra kibontakozásában.

- A kisgyermek biológiai fejlődésének abban a szakaszában kerül hozzánk, amikor: a mozgásaktivitása a legnagyobb, mozgásvágya a legerősebb, mozgásos cselekvése a legintenzívebben fejleszhető.
- A 3-7 éves kor a természetes mozgáskészségek (alapkészségek, fundamentális mozgások) tanulásának, fejlődésének, formálódásának időszaka.

Céljaink a mozgástanulás, a pszichomotoros fejlesztés területén a gyermekek számára

- A fizikailag aktív életvitel megalapozása és megszerettetése.
- Minden gyermek egyéni fejlettségének, képességeinek, érési ütemének megfelelően érzelmi biztonságot nyújtó, tevékeny miliőben, differenciált sokszínű, változatos, mozgásfeltételek közepette, örömmel és szabadon élhesse ki mozgásvágyát.
- A gyermekek természetes mozgásigényüket minél teljesebben élhessék ki: spontán, mindennapi óvodai életük során, a szabadjáték keretében végzett és az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek közben; továbbá szervezett módon, az irányított, differenciált egészségfejlesztő testmozgás során.
- A gyermekek mozgástanulása és a pszichomotoros fejlesztésével párhuzamosan valósuljon meg érzelmi és kognitív és szociális kompetenciájuk fejlesztése is.
- Alakuljanak természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros készségeik. Intenzíven fejlődjön mozgáskoordinációjuk, kondicionális képességeik, különösen az erő-, álló-, teherbíró képességeik. Alakuljon helyes testtartásukhoz szükséges izomegyensúlyuk.
- A spontán és irányított egészségfejlesztő testmozgások közben szerzett tapasztalatok következtében alakuljon a gyermekekben pozitív énképük, fejlődjön az önkontroll-, érzelemszabályozás-, szabálykövető viselkedés-, együttműködés-, döntés-, kooperáció-, kommunikáció- és a problémamegoldó gondolkodás képessége.
- Megszerzett mozgásos tapasztalataikat képesek legyenek megváltozott körülmények között is könnyedén alkalmazni.
- A mozgásnevelés teljessége – a gyermekek széleskörű tevékenységével átszőve – az egyes nevelési területek integrációjában valósuljon meg.

A pedagógusok feladatai a mozgástanulás, a pszichomotoros fejlesztés területén

- Változatos lehetőségeket biztosítunk a mozgásos tapasztalatszerzésre.
- Megfelelő szokás- és szabályrendszerrel olyan mozgásra ösztönző pozitív légkört alakítunk ki, melyben a gyermekek bátran, biztonsággal mozoghatnak.
- Az egész nap folyamán szabad vagy szervezett formában teremtjük meg gyermekeink számára a mozgásos alkalmakat, mind az épületen belül, mind a szabad levegőn.
- Spontán vagy irányított egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeket, szabad mozgást (lehetőség szerint) elsősorban szabad levegőn szervezzük.
- Alkalmi: udvari játék (különböző mozgásfejlesztő eszközökkel történő mozgások (fízió labda, trambulín, csúszda, slack line stb.), séták, kirándulások (évszakonként).

- A mindennapi irányított egészségfejlesztő testmozgás során főleg a testnevelési játékok segítségével szereznek gyermekeink mozgástapasztalatot, a teremben vagy a szabadban.
- Az irányított egészségfejlesztő testmozgás a jól felszerelt, bérelt tornateremben változatos eszközökkel, célirányosan fejlesztjük gyermekeink szervezetét és testi képességeit. A heti rendszerességgel szervezett „kötelező” foglalkozások fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, lehetőséget adnak mozgástapasztalatok bővítésére, fejlesztik cselekvő és feladatmegoldó képességüket, testi képességeiket, ügyességüket, testi erőiket, gyorsaságukat, állóképességüket. Segítik a térben és időben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, fejlesztik az alkalmazkodás képességét és a kommunikációt.
- A gyermekek spontán játéktevékenységében sportszerek biztosításával, csoportszoba/udvar átrendezésével/ideiglenes átalakításával motiválhatjuk a gyermekeket az egészségfejlesztő testmozgásra.
- A ritmikus mozgás/tánc sokféle formában jelen van óvodai életünkben. Gyakori a játékidőben kezdeményezett mozgás improvizáció klasszikus zenére. A zenei nevelés részeként a foglalkozásokon a magyar ugrós táncok néhány figurájának alapelemeit, nagyon egyszerű, a gyermekek fejlettségének megfelelő, természetes mozgásából fakadó táncelemeit mutatjuk be, alkalmat adva arra, hogy a táncelemeket szabad tánc formájában kipróbálhassák, tetszés szerinti összeállításban gyakorolhassák. Tapasztalatunk szerint a zene nagy mozgásrendező ereje intenzíven fejleszti a mozgáskoordinációt. Nem utolsó sorban a tevékenység során egyfajta „mozgás anyanyelvet” sajátítanak el.
- A versenyjátékok helyett a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva kooperatív játékokat alkalmazunk, melyben az örömteli, élményszerű mozgástanuláson van a hangsúly, nem a kimeneti eredményen.
- Folyamatosan felépülő mozgásrepertoár a természetes hely- és helyzetváltató, valamint finommotoros mozgások mindennapokban állandóan jelenlévő felfedeztetése, megtapasztaltatása, próbálkozásokon keresztül gyakoroltatása.
- Komoly gondot okozhat, ha a gyermek életmódja mozgásszegény, beszűkült mozgástérben él (kis lakás, tévé nézés), nem jut elegendő mozgástapasztalathoz.
- A családdal közös nevelési folyamat során a szülők figyelmét felhívjuk arra, hogy a gyermek számára a mozgás alapszükséglet!
- Fontosnak tartjuk, hogy a mozgáshiányt időben észre vegyük és megfelelő intenzitású célirányos egészségfejlesztő testmozgással kompenzáljuk a testtartás, az állóképesség, az erő, mozgásvégrehajtás terén jelentkező hiányosságokat.
- A tanulási képességek fejlesztésére, megerősítésére ható mozgás fejlesztő tevékenységünk a következőket tartalmazza:
 - a nagymozgások fejlesztését (járások, futások, ugrások, csúszás, kúszás, mászás),
 - az egyensúly-gyakorlatokat,
 - a szem-kéz koordináció fejlesztését,
 - a szem-láb koordináció fejlesztését,
 - a finommotorika fejlesztését,
 - a beszédmozgás fejlesztését.
- Továbbá különböző ismeretek megszerzésére lehetőséget adó mozgásfejlesztő tevékenységünk a következőket tartalmazza:
 - a testrészek megismerését,
 - a testséma alakítását,

- a lateralitás alakítását és gyakorlását,
- a test elülső és hátulsó részeinek megismerését,
- a test függőleges zónáinak megismerését,
- az adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlását,
- a tér és a térbeli viszonyok észlelésének fejlesztését,
- a sorrendiség és a szerialitás gyakorlását,
- keresztcsatornák fejlesztését.

A mozgástanulás, a pszichomotoros fejlesztés szervezési formái, alkalmi

- Spontán vagy irányított egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek, szabad mozgás
- Spontán játéktevékenység
- Spontán vagy irányított tánc
- Mindennapi irányított egészségfejlesztő testmozgás csoportszobában, udvaron
- Irányított egészségfejlesztő testmozgás heti rendszerességgel, felszerelt a közelben sétatávolságra lévő, bérelt tornateremben.

9.6. A külső világ tevékeny megismerése

A nevelés alapozó jellegénél fogva meghatározó szerepet játszik a megfelelő környezetkultúra és gondolkodás kialakításában is. A környezettudatos életformára magával az étellel lehet nevelni. A gyermek természetbaráttá nevelése születéskor veszi kezdetét és egész életen át tart.

Az óvodáskorú gyermekek szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezetükről érdeklődésük és tevékenységeik során szereznek különféle tapasztalatokat. A körülöttük lévő világ felfedezése közben megismerik a szülőföld, a hazai táj szépségeit, az emberek által alkotott értékeket, találkoznak a családi, helyi és néphagyományokkal, szokásokkal. Eközben kialakul az a pozitív érzelmi viszony, mely a nemzeti identitás alapja lesz és elvezet a természet védelméhez, valamint az emberi alkotások megőrzéséhez.

A külső világ tevékeny megismerése közben a gyermekek felfedezik, megismerik a környezetet, matematikai tapasztalatok birtokába jutnak, melyek hozzájárulnak az életkornak megfelelő biztos tájékozódáshoz, eligazodáshoz a környezetben.

A külső világ megismerése során kialakulnak a gyermekekben azok a szokások, viselkedési formák, erkölcsi alapértékek, melyek segítik őket a világban történő eligazodásban.

A környezet felfedeztetésének és megismertetésnek alapelvei

- Nevelésünkben a gyermek és a természet kapcsolatát helyezzük a tevékenység középpontjába.
- Fontosnak tartjuk, hogy találkozzon a természettel, hogy közvetlenül tapasztalja meg a természet életközösségeit.
- A megismerésből fakadó érzelmi kapcsolatot jó alapnak tartjuk a későbbi „cselekvési készség” fejlesztésére.
- Fontos, hogy a környezeti nevelés „itt és most” jellegű legyen, a helyi sajátosságokra épüljön.

Környezeti nevelésünkben figyelembe vesszük

- A környezettudatosságra nevelődés már jóval az iskoláskor előtt kezdődik és élethosszig tart.
- Ebben a korban a fenntartható fejlődés és ökológiai szemlélet jegyében a környezettudatos magatartást formáljuk, alapozzuk meg alakítjuk a tapasztalat és ismeretszerzés során.
- A környezet szeretetére nevelés, a környezettudatos szemlélet alapozása során, az élet védelmére és tiszteletére szoktat, - a „rám is szükség van” érzés elmélyítése fontos a nevelési folyamatban.
- A környezeti nevelés nem fér bele egy nevelési területbe sem, mert komplex és összetett, tudomány- és tantárgyközi, lokális és globális, aktuális és „jövőorientált”.

Az óvodapedagógusok feladatai

- A környezet- és természetbarát szemléletet támogató környezet kialakítása.
- Együttműködésre nevelés, mert összefogással óvhatjuk, védhetjük a környezetet, a természetet.
- A természet megszerettetése.
- A felfedezés élményének, a cselekvő tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása (tervezetten, spontán).
- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása.
- Az élő- és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megvilágítása a helyi sajátosságoknak megfelelően.
- A gyermek közvetlen környezetében lévő állatok, növények megismertetése, megszerettetése.
- A személyes példa, a modell jelenléte a nap minden percében.
- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, képességek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott, környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel kialakulásához.
- A környezet- és természetbarát életmód iránti érdeklődés felkeltése.
- Az óvodát érintő kirándulásokon a természeti „kincsek” - termések, levelek, magok, tollak, kergék, tojások, elhagyott fészkek, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok – gyűjtése, elhelyezése a csoportokban található természetsarokban.
- Növények (csíráztatott, veteményes kerti, virágládás) és állatok (halak) gondozása, megfigyelése.
- Bízunk abban, hogy feladataink megvalósítása során a gyerekeken keresztül tudunk hatni a családok környezettudatos szemléletének alakítására is, ezért erre nagy hangsúlyt fektetünk.
- Az épített környezetet, az ember által alakított világot az óvoda közvetlen környezetével való ismerkedéssel kezdjük, majd ezt az ismerkedést fokozatosan és folyamatosan bővítjük a kirándulások alkalmával.
- Környezeti nevelésünk feladatait a fenntarthatóságra nevelés szellemiségében, az élménypedagógia módszereit alkalmazva tesszük, ezzel hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartás alapozására, alakítására, formálására.

Kirándulások és falusi hétvége szervezése

- A környezeti nevelés igazi terepe a természet. A közelebbi és távolabbi kirándulásaink során kitárul a világ, változatos természeti viszonyokkal találkozhatnak az óvodásaink.

Kirándulásainkat évszakonként szervezzük. Fontosnak tartjuk az állandó helyszínt, mert a természet változásait, körforgását így lehet csak igazán figyelemmel kísérni.

- Ha az időjárás engedi, havonta egyszer/kétszer megyünk rövidebb fél napos kirándulásra, sétára (kivételesen december, január). Májusban és júniusban, ha az időjárás engedi havonta egyszer egész napos kirándulásokra is megyünk.
- Nagy figyelmet fordítunk az előkészületekre, ezekbe a gyermekeket és szüleiket is bevonjuk, hiszen már maga a készülődés, tervezgetés is izgalommal, örömmel jár.
- A kirándulások tervezésénél sok mindent figyelembe kell venni, sok mindenre kell gondolni.
- Ezek a következők:
 - a kirándulás célja,
 - a helyszín alapos ismerete,
 - az oda és visszaút időtartama, módja,
 - a kirándulás napjának kiválasztása,
 - a kísérő felnőttek száma,
 - a szükséges eszközök biztosítása.

Minden alkalommal lehetőséget és időt biztosítunk a szabad játékra a természetben is, és bevonjuk a családokat az előkészületekbe.

A különböző kirándulások során a gyermekek közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek a természeti környezetről, a sokféle tevékenységi lehetőségeket nyújtó szenzitív játékokkal pedig olyan pozitív érzelmi viszony alakulhat ki, mely elvezet a természet szeretetéhez és védelméhez. Lehetőség van a pedagógus által kezdeményezett sportjellegű népi játékokra, tradicionális játékokra egyaránt. A kirándulás történéseit az előkészületektől kezdve, a programon megvalósultakon keresztül, az emlékek, élmények feldolgozásáig a minden gyermeknél egy önállóan készített ún. „kirándulófüzetbe” rögzítjük, melyet a pedagógusok támogatásával a gyerekekkel együtt írnak és rajzolnak meg. Ez a füzet a szülők számára is tájékoztatást ad, és betekintést nyújt egy-egy kirándulás eseményeibe.

Falusi hétvége augusztus végén – közös hétvége a családokkal, pedagógusokkal

A két napig tartó „falusi hétvége” lehetővé teszi a résztvevő családoknak, hogy a falusi életmóddal való ismerkedés közben szoros kapcsolat alakuljon ki a gyermekek, a gyermekek családtagjai és a pedagógusok között. A készülődés, a tervezés, a helyszín kiválasztása és a program összeállítása a szülőkkel közösen történik. A pedagógusok számára a családokkal való együttlét segíti a gyerekek másféle megismerését, és ezzel a még tudatosabb fejlesztő munkát. Reményünk szerint, a kirándulások, fürdés, közös sütés-főzés, játék, állatsimogatás, lovaglás stb., vagyis a közösen átélt élmények hatására sok esetben életre szóló barátságok alakulhatnak ki a résztvevő családok között.

A gyermekek cselekvés és élményszerzés közben ismerhetik meg:

- A falu (vagy más vidéki helység) épített- és természeti környezetét és lakóit, a faluban (vagy más vidéki helységben) lakók életmódját, szokásait.
- A falusi (vagy más vidéki helység) hagyományokat és illemszabályokat.
- A múzeum (ha van ilyen) kiállítását.
- Egymás családját, családtagjait.

Matematikai tapasztalatok

Mivel ebben a korban a tanulás fő forrása a gyermek cselekvő-tapasztalatszerzése, ezért olyan helyzeteket teremtünk számukra, ahol a matematikai tartalmakat természetes élethelyzetekben, tevékenységekben, játékokban ágyazottan találhatják meg, fedezhetik fel.

A matematikai tapasztalatszerzés célja

- A gyermekek változatos tevékenységekben, különféle élethelyzetekben ismerjék fel a körülöttük lévő dolgok matematikai tartalmait: mennyiségi, alak, nagyság béli és térvizonyait.
- Alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér-sík szemléletük és mennyiségfogalmuk.
- Kedveljék meg a matematikai problémákat, az ilyen jellegű játékos feladatokat, helyzeteket.

Az óvodapedagógusok feladatai a gyermekek matematikai tapasztalatszerzésének megteremtésében

- A gyermekek képességeit az érzékelés, megfigyelés során, mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés, élmények felidézése által fejlesszük.
- Az azonosítás, a megkülönböztetés, az összefüggések felismerése, továbbá állítások, kérdések, utasítások megértése terén, a gyermek fejlődési szakaszainak ismeretében, az egyéni különbségek (fejlődési tempó, egyéni képességek, egyéni érdeklődés stb.) figyelembevételével differenciáltan élünk a természetes élethelyzetek adta nevelési lehetőségekkel.
- Komplexen és integrációs nevelési folyamatokban gondolkozva számolunk más nevelési területek transzferhatásával.
- A gyermekek cselekvő aktivitására, vágyaira, szükségletére alapozva érjük el, hogy a gyermekekben kialakuljon a belső motiváltság, a felfedezés, a matematikai gondolkodás öröme.
- A nevelési folyamatokat úgy szervezzük, hogy a matematikai nevelés élet közeli, természetközeli, élményközpontú, tevékenységközpontú, játékközpontú legyen.
- Nevelési eljárásainkat úgy alkalmazzuk, hogy elősegítse a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Indirekt módszerekkel megismertetjük gyermekeinket az informatika jelrendszerével, gondolkodáselemeivel.

9.7. Munka jellegű tevékenységek

A szociális tanulás, a közösségi nevelés és személyiségfejlesztés egyik hatékony formája a munka, mely az óvodáskorban munka jellegű tevékenységekben is kifejeződik.

A gyermek ezt a tevékenységet a felnőtt mintát alapul vevő, mintakövető, utánzó, örömet okozó tevékenységként, játékként éli meg.

Programunk fontos elemének tekintjük a gyermekek munka jellegű játékos tevékenységeit, mert számukra ez öröm, önként vállalt, aktív és szívesen végzett tevékenység, amely a gyermeket önmaga kipróbálására, környezetének cselekvő megismerésére, az érzelmileg közelálló személyekkel való együtt munkálkodásra ösztönzi. E tevékenységek közben éli meg, hogy környezetére hatással van, ezzel énerősítő módon járul hozzá kompetens, autonóm személyiségének kialakulásához. A szívesen és játékosan végzett sokféle munka jellegű tevékenység hatására és a pszichoszociális érés eredményeként pozitív érzelmekkel fordul az iskolai „komoly” munka felé.

Nevelési céljaink a gyermekek munka jellegű tevékenységeinek területén

- A gyermek a saját szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos tevékenységeket (tisztálkodás, étkezés, öltözködés, játékelrakás, átrendezések stb.) egyéni fejlettségének, képességeihez mérten önállóan végezze.
- Segítsen a pedagógusoknak és más felnőtteknek (önállóan és csoporttársakkal közösen).
- Vállaljon feladatot másokért, kisebb csoportért, nagyobb közösségért.
- Vállaljon alkalmi megbízatásokat (önállóságának fejlődésével párhuzamosan óvodai szinten is).
- Fejlettségének megfelelően vállaljon naposi feladatokat.
- Fejlődésükkel párhuzamosan munkavégzésük váljon mind pontosabbá, igényesebbé.
- Ismerje meg személyes fiókját, tárgyait, ruháit óvja, önállóan rakja rendbe.
- Vegyen részt környezet-, a növények-, a halak gondozásában és a kerti munkában is.
- A munkavégzése során alkalmazza a megismert környezettudatos szokásokat.
- Tartsa rendben, ápolja (munka)-eszközeit, munkakörnyezetét (pl. ecsetek, hulladékok stb.).
- Segítsen a kisebbeknek, a rászorulóknak.
- Legyen örömforrás számára a munka jellegű tevékenység!

Nevelési feladataink a munka jellegű tevékenységek területén

- Örömteli, aktív munka jellegű tevékenységekre serkentő légkört alakítunk ki.
- Tudatos szervezéssel úgy alakítjuk a gyermekek napirendjét, hogy kellő hely, idő és eszköz álljon rendelkezésükre.
- A felnőttek, a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével, türelmes irányítással szervezzék a gyermekek munkáját és a gyermek képességeihez mérten értékeljék erőfeszítéseit.
- A munkajellegű tevékenységek során megvalósuló kreatív gyermeki megoldásokat ismerjük el és segítsük megvalósításukat.

10. PREVENCIÓ ÉS KORREKCIÓ

Óvodánk sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeket nem vesz föl. A kiemelt figyelmet igénylő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek egyéni fejlesztésére nagy figyelmet fordítunk.

Tanulási problémákkal küzdő gyermekek

- Tanulási nehézséggel küzdők (például: lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok).
- Tanulási zavarral küzdők (például: figyelemzavar, beszédhiba).

Magatartászavarok miatt problémás gyermekek

- Visszahúzó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (félénk, csendes, visszahúzó stb.).
- Ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat

- A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

A fejlesztő pedagógiai ellátás keretében

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló kötelező foglalkozást biztosítunk.
- Fejlesztjük a beszéd béli elmaradással, beszédzavarral küszködő gyermekek rehabilitációját, megsegítését a kijáró utazó logopédussal.

A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

Óvodahasználó gyermekeink szociokulturális háttere kiegyensúlyozott és jó képet mutat, munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint az esetleg egyszülős-, vagy mozaikcsaládokét.

Felelősségünk különösen nagy a hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz. Feladatunk az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való – együttműködésre készített – kapcsolattartás.

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje

- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota.

Nevelési hiányosságok

- Kettős nevelés
- Felügyelet és gondozás hiánya
- Helytelen bánásmód (brutalitás)
- Ézelmi sivárság, közömbösség
- Könnyelmű, felelőtlen életvitel
- Negatív hatású baráti kör.

Egészségügyi okok

- Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság mozgáskorlátozottság
- Érzékszervi károsodás (látás, hallás...), szervi rendellenesség
- Tartós betegség
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek)
- Higiénés hiányosságok.

A gyermek személyiségében rejlő okok

- Értelmileg, ézelmileg visszamaradt.

Az óvodapedagógusok, a fejlesztő pedagógus-gyógypedagógus és a szakszolgálat feladatai

- Az óvodapedagógusaink, fejlesztő pedagógusunk, gyógypedagógusunk és a szakszolgálat szakemberei egymás munkáját segítve, együttműködve tesznek meg mindent a prevenció, korrekció feladatokban a gyermekek a lehetőségekhez képest történő legteljesebb fejlesztése érdekében.
- Az óvodapedagógusaink és óvodánk fejlesztő pedagógus, gyógypedagógusának kiemelt feladata, hogy segítsék az óvodánkban lévő prevenciót, korrekció igénylő gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatainak alakítását.
- Rendszeres időközönként csapat-megbeszélést tartanak, kölcsönösen tájékoztatják egymást az adott gyermek fejlődéséről, személyre szólóan elemeznek, értékelnek, stratégiát tűznek ki az érintett gyermek számára.
- Ezekre a beszélgetésekre esetenként meghívjuk a szülőket is. Az ilyen esetekben összetettebb megfigyeléseket végzünk a gyermek óvodai és óvodán kívüli életével kapcsolatban.
- A családdal, és ha szükséges, a nevelőmunkánkat segítő szakemberekkel – logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus – közösen dolgozzuk ki azokat a speciális, differenciált nevelési eljárásokat, amelyek a legcélravezetőbbek. Mindent megteszünk azért, hogy a nehézségekkel küzdő gyermekeinket otthon és az óvodában is közel azonos nevelő hatások éreljék.

Programunk szemlélete szerint joga van gyermekeinknek saját ütemük szerint fejlődni.

Tudjuk és elfogadjuk, hogy minden gyermek fejlődésében vannak megtorpanások. Ezt figyelembe vesszük a nevelés – fejlesztés során. A fejlődés harmóniájára törekszünk, de tudjuk, hogy ez nem

egyszerre és nem ugyanabban az életkorban érhető el a gyermekeknél.

Azt tartjuk fontosnak, hogy gyermekeink hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodáskor végére testileg, érzelmileg, szociálisan, értelmileg, erkölcsileg gazdagodjanak. Olyan képességeik bontakozzanak ki, amelyekre az iskolakezdéshez szükségük van. A gyermek az óvodás kor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. Ez az egészségesen fejlődő gyermek:

- Belső, természetes érése
- A szülői házzal való együttes óvodai nevelés
- Az óvodapedagógusok feladatainak teljesítésével érhető el.

Programunk megvalósításának eredménye, hogy gyermekeink megőrzik játékosságukat, kreativitásukat, természetes kíváncsiságukat.

11. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ISKOLÁBA LÉPÉSKOR

Célunk, hogy a tanköteles gyermekeket az iskolába lépéskor a következők jellemezzék.

Testi fejlettség, szokásaik terén

- Történjen meg a gyermek első alakváltása.
- Teste arányosan legyen fejlett, és állóképes.
- Bátran, biztonsággal mozogjon környezetében.
- Mozgása legyen összerendezett, harmonikus finommozgásra képes.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- Rendelkezzen fejlettségéből elvárható megfelelő, helyes egészséges életviteli szokásokkal.

Lelki- és értelmi fejlettsége, szokásai, kommunikációja

- Váljon nyitottá, érdeklődővé.
- Érzékelése, észlelése, térbeli mozgásfejlettsége, testséma kialakulása differenciált, az iskolai élet megkezdéséhez megfelelő legyen.
- Ismerje saját erősségeit és gyengeségeit, bízson önmagában és a felnőttekben.
- Elemi szinten tudja kontrollálni viselkedését.
- Kialakulóban legyen az elemi fogalmi gondolkodás a cselekvő – szemléletes képi gondolkodás mellett.
- Legyen megfelelő fejlettségű emlékezete, koncentrációs képessége, megosztott figyelme és a bevéására, felidézésre való alkalmassága.
- Az ismeretszerzésben belsőleg motivált, fogékony és nyitott.
- Tevékenység közben jellemezze felfedezés és a gondolkodás öröme.
- Kommunikáljon érthetően, folyamatosan, megfelelő tempóban és hangsúllyal fejlettségének megfelelő bő szókészlettel, különböző mondatfajtákkal nyelvtanilag helyesen, árnyaltan és kifejezően.
- Képes legyen a szándékos figyelemre, bevéására.
- Alakuljon ki kommunikációjában a beszédfigyelem, értse meg mások beszédét.
- Rendelkezzen elemi ismeretekkel önmagáról és közvetlen és tágabb természeti és társadalmi környezetéről, ezek összefüggéseiről és az ezekkel kapcsolatos szokások alapjaival tisztában legyen és tudja alkalmazni, illetve a fejlettségének megfelelő szokásai rögzüljenek.
- Legyenek kreatív elképzelései, megoldásai, ötletei és próbálja meg érvényesíteni azokat.

Szociális érettsége terén

- Pozitívan viszonyuljon a természeti, társadalmi és emberi környezetéhez.
- A megtapasztalt együttélési szokásoknak, szabályoknak megfelelően tudjon viselkedni, együtt érezni, konfliktusokat megoldani, tudja érzelmeit kulturált módon kifejezni.
- Véleményét, ítéleteit, elképzeléseit, érzéseit képes legyen többféle módon mások felé közölni.
- Képes legyen mások véleményét, különbözőségét elfogadni, tolerálni.
- Feladattudata kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme adottságainak és képességeinek megfelelően fejlődjön.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, tudja késleltetni szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, érti, és egyre eredményesebben oldja meg a feladatokat,

szükség szerint kreatív megoldásokat keres.

- Önállósága, munkatempója megfelelő.
- Képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre, a felnőttel és gyermektársaival egyaránt képes kompromisszumot tud kötni.
- Képes elfogadni a tanító személyét – ami elengedhetetlen feltétele a sikeres iskolai életnek.

Az óvodáskor végére az egészségesen fejlődő gyermek ismeretei, szokásai

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról.
- Ismeri lakcímét, szülei foglalkozását.
- A napszakokat meg tudja különböztetni.
- Helyesen közlekedik gyalogosan.
- Ismeri az évszakok jellemzőit és a megfelelő öltözködést.
- Ismeri és védi a környezetében élő állatokat, növényeket és gondozza is azokat.
- Ismeri a helyes viselkedés alapvető szabályait, magatartásformáit, amelyek a természeti és társadalmikörnyezet megbecsüléséhez, védelméhez szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Szívesen, bátran, érthetően kommunikál. Beszédfegyelme megfelelő.
- Mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat.

Szeretnénk, hogy minden gyermek a számára megfelelő iskolatípusban kezdhetné meg tanulmányait. Olyanban, mely megfelel egyéni adottságainak, ahol képességeit a legteljesebb mértékben kibontakoztatja, fejlesztheti. Ebben vagyunk a szülők partnerei, segítői, a szakemberek együttműködői.

12. A KINCSES SZIGET ÓVODA KAPCSOLATI RENDSZERE ÉS FORMÁI

Az óvoda kiegyensúlyozott interperszonális kapcsolatainak kiépítésének nagy jelentőséget tulajdonítunk, mert a közösségben a gyermekek elemi szinten megtapasztalhatják a különféle viszonyokat, kapcsolatrendszereket. Ebben meghatározó szerepe van a gyermekekkel közvetlen kapcsolatban álló modellnyújtó felnőtteknek, mert személyiségükkel közvetlenül hatnak a gyermekekre, gyermeki közösségekre. A pedagógus által lesz a gyermek a csoportnak nem névtelen, hanem egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagja.

Ennek érdekében törekszünk arra, hogy óvodánk összes dolgozója azonos pedagógiai nézeteket valljon, hogy a gyermekek iránt támasztott elvárások, a velük való bánásmód azonos elvek szerint valósulhasson meg.

Hiszünk abban, hogy ha óvodánk valamennyi dolgozója egységes szemléletű pedagógiai munkát végez, akkor a felnőttek támogató, mintanyújtó személyiségén keresztül a közösségi érzések széles skáláját tapasztalhatják meg gyermekeink. Nevelőközösségünkben egy olyan sajátos kapcsolattartást tartunk követendőnek a nevelőtársak között, amely épít az egyéni színekre, ezzel is otthonossá téve az óvoda légkörét.

A gyermekek szocializációjának alapelvei

- Változatos kapcsolatteremtési formák.
- Empátia és tolerancia.
- Folyamatosság és a kölcsönösség.
- A kapcsolatok hatásmechanizmusainak beépülése a nevelési folyamatokba, melyek segítik a gyermekek kapcsolatépítő képességeinek alakulását.

A szocializáció kapcsolattartási formáit a nevelési feladatoknak és céloknak alárendelve kezdeményezzük, tervezzük és szervezzük.

12.1. Kapcsolattartási formák gyermekcsoporton belül

Csoport hagyományok

- Iskolába menők búcsúztatása
- Új gyermekek fogadása (gyermekek és szüleik)
- Születésnapok megünneplése,
- Kistestvér születésekor csoportajándék készítése,
- Levélküldés beteg gyermekeknek, Mikulásnak,
- Ünnepek alkalmával teremdíszítés, babák ünnepi ruhába öltöztetése
- Anyák napján az édesanyák és a nagymamák vendégül látása
- Kedvenc játék behozatala
- Könyvcserék, játékcserék egymás között
- Rajzkiállítások rendezése, szülő-gyermek munkák kiállítása
- A csoport „örömeire” a dolgozók meghívása
- A szülők meghívása a csoportélet megtekintésére: nyílt nap, egy-egy érdeklődő szülő fogadása délelőtt-délután, együttes készülődés, munka a szülőkkel (előzetes megbeszélés szerint)

- Távozó gyermekek búcsúztatása

Ünnepek, ünnep-körök, jelesnapok

- Óvoda születésnapja– közös óvodai/nyílt (IX.)
- Szüret – közös óvodai/nyílt (X.)
- Állatok világnapja – közös óvodai/zárt (X. 22.)
- Mikulás– közös óvodai/zárt (XII. 06.)
- Adventi készülődés (XII. 1-22.)
- Karácsony – óvodai/nyilvános (XII. 20.)
- Mackó nap – közös óvodai/zárt (II. 02.)
- Farsang – közös óvodai/zárt (változó: a húsvét előtti 40 napos nagyböjt kezdetével kezdődik, utolsó napja a húshagyókeddet követő hamvazószerda)
- Víz világnapja – közös óvodai/zárt (III. 22.)
- Húsvét – közös óvodai/zárt (változó: III. 22. és IV. 25. közé esik)
- Költészet Napja– közös óvodai/zárt (IV. 21.)
- Föld napja – közös óvodai/zárt (IV. 22.)
- Anyák napja – közös óvodai/nyílt (május első hete)
- Apák napja– közös óvodai/nyílt (VI. 21.-i héten)
- Madarak, fák hete – közös óvodai/zárt (V. 10-i héten)
- Gyermeknap – közös óvodai/zárt/nyílt (V. 31-i héten)
- Évzáró/ballagás – közös óvodai/nyílt (VI. első hetében)

Óvodai szintű megemlékezések

- Március 15 – közös óvodai/zárt/nyílt
- Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.) – közös óvodai/zárt/nyílt.

Egyéb óvodai élethez kapcsolódó hagyományaink

- Első osztályos tanítónők fogadása
- Első osztályosok visszatérő óvodai látogatása
- Látogatás az óvodába – bölcsődei gondozónők fogadása
- Nyílt napok, foglalkozások a szülők számára
- Nyílt nap az óvodánk iránt érdeklődő új családok számára
- Falusi óvoda, kirándulások szervezése.

12.2. Család és az óvoda kapcsolata

A partneri viszony alapelvei, feltételei

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben, értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mind ahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az óvoda és környezetének együttműködése normarendszerét pozitív, követendő és példa értékű minta adásaként valósítjuk meg dolgozói és intézményi szinten egyaránt.

Céljaink az együttműködés terén

- Az együttműködés szabályainak közös kitűzése és kölcsönös tiszteletben tartása.
- A gyermekek személyiségének megismerése.
- A gyermek családi hátterének megismerése.
- Az óvodai és a szülői nevelés kölcsönös megismerése.
- A gyermek fejlesztéséhez szükséges feladatok egységes értelmezéshez, a gyermekneveléshez nyújtandó segítségadás koordinálása a kölcsönös bizalom megteremtése jegyében.
- A szülők bevonása gyermekeik óvodai nevelésébe, a közös célok megvalósítása a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése érdekében.
- Kapcsolattartás a segítő szakma képviselőivel.

Az óvodapedagógus feladatai

Folyamatosan tájékoztatja a szülőket az óvoda életéről, gyermekük óvodai helyzetéről. Fontos, hogy az óvodapedagógus információi a gyermekekről mindig reálisak legyenek. Az óvodapedagógus tiszteli az érzelmet, segítőkészséget mutat, és magatartásával biztosítja a szülőt diszkréciójáról. Modell szerepe az óvoda-család kapcsolatban is érezhető kell, hogy legyen.

Az óvodapedagógus lehetővé teszi – amennyiben a szülő igényli –, hogy a család bepillantást nyerjen a csoport hétköznapi életébe is. Egy-egy szülő, vagy szülőcsoport számára nyitott órákat vagy napot szervez, melyben az óvodai élet közvetlen megfigyelése lehetséges.

Lehetőséget teremt a szülők gyermekeik fejlődésével és óvodai életével kapcsolatos problémáinak megbeszélésére, valamint a gyermek folyamatos nyomon követése eredményeinek megbeszélésére, melyre leginkább a családi beszélgetés (fogadó óra, családlátogatás) kerete alkalmas.

A folyamatos kapcsolat alakulásában szerepet vállalhat a Szülői Közösség, mely szülői kezdeményezéseket tolmácsol.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, a továbbfejlesztés lehetőségei

- Az óvodai és családi nevelés összhangjának megteremtése érdekében kiemelt feladatunk a családokkal való együttműködés, a megfelelő kapcsolatok kialakítása, felkutatása és mélyítése.
- Az ehhez szükséges kölcsönös bizalom elvét minden esetben betartjuk.
- Fontos ehhez a kapcsolat megfelelő kiépítése és kölcsönös ápolása. A családnak jelentős a szerepe, hiszen a gyermekre születése pillanatától hat, alapvető viselkedési és érzelmi modelleket vés be a személyiségébe.
- A hatékonyabb nevelés érdekében fontos, és az együttnevelés szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy megismerjük a gyermekek családját, otthoni környezetüket, élettörténetüket, fejlődési jellemzőiket.
- Nevelési szemléletünk egyik sarkalatos, meghatározó pontjának tartjuk, hogy az óvoda pedagógusai és a családok hatékony, bizalommal teli, egymást megbecsülő, tisztelő, megértő és támogató partneri kapcsolatot építsen ki és tartson fenn egymás közt.
- A gyermekek nevelésének döntő és meghatározó helye a család, az intézményes nevelés ennek kiegészítője óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő alapfunkcióival.
- A gyermekek érdekében végzett nevelőmunkát a pedagógusok és a szülők kapcsolatában a kölcsönös bizalomra alapozzuk.

- Hitelesség nélkül nincs bizalom, tehát a szavak és tettek összhangja elsőrendű követelmény mindkét fél számára. Mind a család, mind az óvoda pedagógusai részéről lényegesnek tartjuk, hogy a közös nevelőmunkát az őszinteség, a nyíltság, a segítőkészség, a kulturáltság hassa át. Ebben a viszonyban pedagógusok a kezdeményező, példamutató, kapcsolatindítványozó szerepet töltik be.
- Fontosnak tartjuk a partneri viszonyt kifejező kapcsolatrendszer és az ennek megfelelő kommunikációs stílus megalapozását.
- Az eredményes együttműködés feltételének, hogy az óvoda nevelési céljait, elképzeléseit a szülők megismerhessék (helyi program, házirend, csoporttervek).

A partneri viszony feltételei, feladatai

- A nyitott, bizalommal teli, befogadó, megértő kommunikáció és viselkedés mód az óvoda dolgozóinak teljes nevelési munkájára és a fogadott családok minden tagjára kiterjedően.
- A gyermekek családi hátterének ismerete (élet- és szokásrend, értékrend, sajátosságok, nevelési eljárások), mely alapja a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásainak (intervenció).
- Az empátia és tolerancia a gyermekek családjára irányul.
- A gyermek érdekét szem előtt tartva, szükség esetén, a család tudatos meggyőzése a családok felelősségteljes segítése.
- Olyan családi légkör kialakítása, mely pozitívan hat a gyermekekre, felnőttekre egyaránt.
- A szülők rendszeres és korrekt tájékoztatása annak érdekében, hogy az óvoda pedagógusainak nevelési attitűdje, alapértékei a szülő számára is elfogadhatók, értékek legyenek.
- Családok véleményének rendszeres meghallgatása és igénylése, a párbeszéd lehetőségének folyamatos biztosítása.
- A családok jelentkező igényeinek pontosítása és teljesítésük mindaddig, amíg a gyermekek érdeke nem sérül.

Kapcsolattartás formái

- A gyermek óvodába való lépése előtt nyitott napjainkon a szülők bepillantást nyerhetnek az óvoda életébe, bekapcsolódhatnak a gyermeknek és felnőtteknek szervezett tevékenységekbe, feltehetik kérdéseiket az óvoda működésével, szokás és szabályaival kapcsolatban.
- Az óvodába lépés előtt a bölcsődei szülői értekezlet során a pedagógiai program bemutatása, óvodapedagógusok bemutatkozása óvodába érkező szülőknek az óvoda bemutatása, a pedagógiai program megismertetése az óvodapedagógus kezdeményezése alapján – egyeztetve a szülői igényekkel.
- A gyermekek óvodába lépése után szülői értekezletek legalább félévenként (vagy szükség szerint), családlátogatások: a szülő és az óvodapedagógus igényei alapján családi meghívásra, családi beszélgetések (fogadóórák).
- Szülői igényekre alapozottan, szakemberek bevonásával személyre/családokra szabott egyéni beszélgetés szülővel, a számukra gondot jelentő és megoldásra váró problémákról.
- Előadás és tréning a szülők és pedagógusok részére játszó-, csapat-, és egyéb délutánok: ünnepekre közös készülődés – sütés, barkácsolás, faliújságon kifüggesztett információkon keresztül (pl. a nevelés-fejlesztés műveltségtartalmai, óvodai hírek stb.)
- Évente négy alkalommal (szüret, karácsony, anyák napja, évzáró) a családok számára nyílt

program/ünnep.

- Évente egy alkalommal (augusztusban) többnapos kirándulás a családokkal az óvoda szervezésében.
- Családi kezdeményezésre szerveződött hétvégi kirándulásokon pedagógus részvétel.
- Fogadóóra: egyéni beszélgetések a szülőkkel előre egyeztetett időpontokban.
- Nyílt napok: csoportonként évi egy-két alkalommal.
- Közös kirándulások: alkalmasszerűen pl. kirándulás, múzeumlátogatás stb.
- Színház-, bábszínház-látogatások – szülők szervezésében, óvoda szervezésében.
- Egyéni látogatások: egy-egy szülő előzetes egyeztetés alapján betekintést nyerhet a csoport életébe.
- Kézműves napok: szülő – gyerek – óvónő együtt tevékenykednek. (Pl. Apák napja)
- Nyílt rendezvények: szüret, farsang, anyák napja, évszáró, az óvoda születésnapja, közös kirándulások:
 - Természetes környezet felkeresése (évente 3-4-szer),
 - Színház-, bábszínház-látogatások,
 - Életkornak megfelelő műsorok megtekintése,
 - A Fővárosi Állat- és Növénykert szolgáltatásait bérlettel vesszük igénybe,
 - Múzeumlátogatások (a vizuális nevelés fontos területeként) évi 3-4 alkalommal: Szépművészeti Múzeum, Hadtörténeti Múzeum, Mezőgazdasági Múzeum,
 - Közös műsor, bábelőadás, mikulás, karácsony, március 15., húsvét, óvoda születésnapja, gyermeknap, farsang, mackónap, madarak karácsonya – óvodások hangversenye.

Belső digitális kapcsolattartási formáink dolgozóink részére

- A szülőkkel –engedélyükkel- a Kincses Sziget Óvoda zárt, titkos Facebook oldalán.
- Napi szervezési, pedagógiai észrevételek közlése a testülettel Facebook zárt, titkos massanger program használatával-
- Az alapító, fenntartó Kidlandia Nonprofit Kft. honlapján.
- Az óvoda honlapján.
- Emailen.

12.3. A Kincses Sziget Óvoda és a VertikaLAND Családi Bölcsőde (fenntartók azonosak) kapcsolata

Feladatunk, hogy megalapozzuk és tovább fejlesszük a szakmai kapcsolatot a közeli VertikaLAND Családi Bölcsődével. Fontosnak tartjuk, hogy megismerjük a majdan hozzánk járó bölcsődés gyermekeket, hozzánk kerülésük előtt. Nagy segítséget nyújt, ha a kisgyermeknevelő gondozóktól tájékoztatást kapunk az óvodánkba felvételt nyert gyermekek szokásairól, fejlettségéről. Az információk tudatában segíteni tudjuk a gyermekek óvodai beilleszkedését. Ezért bölcsődés gyermekeket nevelő VertikaLAND Bölcsőde hozzánk került gyermekeinek gondozónőit rendszeresen meghívjuk, akik volt gondozottjaikkal óvodai környezetben, különféle tevékenységek végzése közben találkozhatnak.

A kapcsolattartás formái

- Az óvodapedagógusok ellátogatnak a bölcsődébe és tájékozódnak az óvodába lépő gyermekekről.
- A bölcsőde szülői értekezletén tájékoztatást adnak a szülők számára az óvodáról.
- A leendő kiscsoportosok ellátogatása kisgyermeknevelő gondozóikkal az óvodába.
- A bölcsődei gondozónők és az óvodapedagógusok közös szakmai tapasztalatcseréje a kiscsoportosok beilleszkedésével kapcsolatban.

12.4. A Kincses Sziget Óvoda és az iskolák kapcsolata

- Speciális helyzetünknel fogva több iskolával is szeretnénk a kapcsolatot kiépíteni és tovább fejleszteni.
- A két intézménytípus közötti közvetlen, folyamatos szakmai kapcsolattartása érdekében kölcsönösen ismerkedünk egymás nevelési programjával.
- Minden segítséget megadunk óvodánk gyermekeinek és szüleiknek az iskolaérettségi vizsgálatok megszervezésében, iskolakeresésben.
- A tanköteleskorú gyermekeink számára saját szervezésben biztosítunk fejlesztőpedagógusunk vezetésével megvalósuló speciális iskolaelőkészítő foglalkozássorozatot.
- Az iskolák kezdeményezésére módot adunk iskolai pedagógusok látogatására is.
- A leendő iskolásainkkal részt veszünk iskolalátogatási programokon.
- Az első osztály első félévének végén meglátogatjuk iskolájukban a volt óvodásainkat.
- A tanköteleskorú gyermekek szüleit informáljuk az iskolai nyíltórák és egyéb iskolai rendezvények időpontjairól faliújságunkon.
- A különböző iskolák által kiküldött szóróanyagok kifüggesztésével, továbbá személyesen tájékoztatjuk a szülőket az iskolai lehetőségekről és egyéb információkról.
- Érintett iskolák: Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola, Patróna Hungariae Általános Iskola, Molnár Ferenc Általános Iskola, Bakáts Téri Általános Iskola.

12.5. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolatai a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat

9. Kerületi Tangintézménye és a IX. kerületi Önkormányzattal

A szakszolgálattal kiépített együttműködő, speciális kapcsolatrendszerünket az a törekvésünk mozgatja, hogy közösen próbáljuk megszüntetni vagy csökkenteni a nehzséggel küzdő gyermekeink és családjaik problémáját még az iskolába lépés előtt, az óvodai évek alatt.

A gyermek vizsgálata után a diagnózisról, valamint a fejlesztése érdekében szükséges további teendőkről csapatmunka keretében ki-ki a maga szakterületén tesz meg mindent a szakszolgálat szakembereivel együttműködve.

12.6. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel

Kapcsolatainkat a nevelési céljainkkal összefüggő területeken építjük ki.

A kapcsolattartás módjai változatosak, a feladatok határozzák meg formájukat, tartalmukat, időigényüket.

A főváros széles kínálatát sajátos lehetőségeinkhez mérten, (pl. koncertek, színházak, könyvtár, múzeumok, kiállítások, Fővárosi Állatkert) tudatosan, átgondoltan építjük be nevelési terveinkbe.

12.7. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel

- Fővárosi Állat- és Növénykert
- Múzeumlátogatások (a vizuális nevelés fontos területeként) – Szépművészeti Múzeum, Hadtörténeti Múzeum, Mezőgazdasági Múzeum
- Fővárosi gyermekszínházak, bábszínházak
- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
- Gyermekposta
- Tűzoltóság
- Adománybolt.

12.8. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a Szakszolgálatokkal

Szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

- Felügyeleti szervek
- Oktatási Hivatal
- Pedagógiai Szakszolgálatok
- IX. kerületi Önkormányzat.

12.9. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata Gyermekjóléti Szolgálattal

Kapcsolatunk a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a veszélyeztető körülmények megelőzését, a veszélyeztető körülmények feltárását követő kapcsolat felvételt követő szakmai kooperációban valósul meg. A Gyermekjóléti Szolgálat Gyermekvédelmi Törvény adta szakmai javaslatai alapján járunk el, az indítványozott segítőmechanizmusait alkalmazzuk a veszélyeztető körülmények megszüntetésében.

12.10. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata az egészségügyi szervekkel (védőnő, gyermek-, fogorvos)

Óvodásaink részére biztosított az orvos egészségügyi szolgáltatás. A kapcsolattartást az óvoda vezetője látja el az alábbiak szerint:

- Az óvodánkba érkező új gyermekek előzetesen általános orvosi vizsgálaton esnek át, melyet követően a gyermekorvos kiállítja az egészségügyi törzslapjukat.
- A védőnő az első alkalommal ellenőrzi a törzslap és az oltásikönyv meglétét.
- A védőnő a gyermekek ápoltságát, általános fizikai állapotát folyamatosan figyelemmel kíséri. Javaslatot tesz a gyermekorvosnak, kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal.
- Egy évben egyszer minden gyerekre kiterjedő fogászati és szemészeti szűrést szervezünk az óvodában, melynek időpontjáról a szülőket tájékoztatjuk.
- Az óvoda védőnője havi rendszerességgel ellátogat az óvodába.
- Az óvodaorvos évente egy alkalommal szűri a gyermekeket.

12.11. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata a Fenntartóval

A fenntartóval való kapcsolattartás formái

- Szóbeli tájékoztatás.
- Írásban beszámoló évente egy alkalommal.
- Egyeztető tárgyalások és megbeszélések, értekezletek.
- Az óvoda képviselőjének szükség és igény szerint biztosítása.
- Fenntartói határozatok átvétele azok végrehajtása céljából.
- Szükség és igény szerint speciális információszolgáltatás az óvoda pénzügyi-, gazdálkodási-, szakmai tevékenységhez kapcsolódóan.
- Működésünkkel és eredményességünkkel kapcsolatos igény és elégedettség.
- Mérés évente egy alkalommal.

Cél: a kapcsolat lehetőségeinek folyamatos felülvizsgálatával az intézményfenntartóval, illetve annak munkatársaival való eredményes és hatékony együttműködés kiemelten az alábbi tartalmak vonatkozásában:

- Az intézményi dokumentumokkal szembeni fenntartói elvárások pontosítása.
- A beszámoltatás szempontjainak és eljárásrendjének kidolgozása, működtetése.
- Adatszolgáltatás rendjének szabályozása partneri igény és elégedettség mérés eljárásrendjének egyeztetése.
- Egyéb kapcsolattartási tartalmak.

Fontos területek az óvoda és a fenntartó kapcsolatában

- Az óvoda Alapító okiratának kialakítása, módosítására
- Pénzügyi-, gazdálkodási tevékenységére,
- Az éves költségvetés jóváhagyása, elfogadása, módosítása.

Az óvodánk ellenőrzése

- Gazdálkodási szempontból működési szempontból
- Törvényességi szempontból
- A szakmai munka eredményessége tekintetében
- Az itt folyó gyermekvédelmi tevékenységre a gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedések tekintetében
- Az óvodában folyó szakmai munka értékelése
- Az SZMSZ, Házirend és a Pedagógiai Program jóváhagyása.

12.12. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata az élelmezést biztosító Valter's Food Kft-vel és a Vekni pékséggel

Kapcsolattartásunk során rendszeresen konzultálunk a beszállító konyhával, figyelemmel kísérve az egészséges táplálkozás törvényszerűségeit és a kiszállított ételek mennyiségi és minőségi tapasztalatait.

A pékséggel naponta kapcsolatban vagyunk, rendeléseink mennyiségi, minőségi megfelelését a

napi kapcsolattartás során rendezni tudjuk.

Célunk, hogy az óvodai ételmezés az egészséges táplálkozás elvei szerint tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló megfelelő étkezést.

Ételallergiás gyermekeink számára külön étkezést biztosítunk az allergizáló alapanyagok elhagyásával.

12.13. A Kincses Sziget Óvoda kapcsolata szakmai szervezetekkel

A Kincses Sziget Óvoda a következő szakmai szervezetekkel kívánja a kapcsolatot felvenni és tovább fejleszteni:

- A Magyar Pedagógiai Társasággal
- A Magyar Óvodapedagógiai Egyesülettel
- A Kiss Áron Magyar Játék Társasággal
- A fővárosi gyermekszínházakkal, bábszínházzal, táncszínházzal
- A Zöld Óvoda Hálózat Egyesülettel
- Az óvoda „Egészséges gyermekek egészséges környezetben” alapítványának kuratóriumával
- Az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózatával
- Gondolkodj egészségesen! mozgalommal
- A Fővárosi Állat- és Növénykerttel
- Alkalmanként múzeumokkal, könyvtárakkal
- Pedagógiai Intézettekkel
- Továbbképző Központokkal
- Pedagógiai Szolgáltató Kft.-vel
- A Fővárosi Önkormányzat Óvodája továbbképzéseivel
- A Budapesti Óvodai Napok szervezőivel.

13. GYERMEKVÉDELEM

A Kincses Sziget Óvoda gyermekvédelmi feladatai:

Gyermekvédelmi munkánkban különösen fontosnak tartjuk a valamilyen okból krízisben, illetve hátrányos helyzetben lévő gyermekeket és családokat segítségét, fokozott figyelemben részesítését.

Gyermekvédelmi feladatainknál a prevenció a kiindulópont. Ehhez szükséges a kiegyensúlyozott, együttműködő nevelőtársi kapcsolat a szülővel. Szükséges esetben a gyermek érdekeit szem előtt tartva, a személyiségi jogok tiszteletben tartása mellett megkeressük a korrekció lehetőségeit a szülők és segítő szakemberek bevonásával.

Az intézményünkbe járó óvodások érdekeinek védelme és képviselése óvodánk meghatározó elve. Az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség biztosítása, a differenciált, egyénre szabott bánásmód – szükség szerinti fejlesztés – nyújtanak garanciát gyermekeink védelméhez. Ennek megvalósítása minden óvodánkban dolgozó felnőtt feladata, kinek-kinek a saját munkaköréhez kapcsolható módon. Az ehhez szükséges minden dolgozóra vonatkozó egységes értékrend és szemlélet kialakítására, illetve folyamatos érvényesítésére sokféle lehetőséget keresünk és veszünk igénybe (tájékoztatás, beszélgetés, team-munka, értekezletek stb.).

A gyermekvédelmi munka felelősrendszere

A Kincses Sziget Óvoda vezetője egyszemélyi felelőse az óvodában folyó gyermekvédelmi munka koordinálásának. Mivel 1 csoportos óvoda vagyunk a csoportvezető óvopedagógus egyben a gyermekvédelmi felelős is.

A vezető óvodapedagógus az intézményi faliújságon tájékoztatja a családokat a gyermekvédelmi felelős személyéről és a vele való kapcsolattartási lehetőségeikről.

Nagy súlyt fektet a gyermekvédelmi munka belső szabályozottságára, az ez irányú továbbképzésekre, az óvodánk és a gyermekvédelmi szervezetek közötti együttműködésre, különösen a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival. a kommunikáció és az információáramlás kiépítésére és folyamatos javítására.

Amennyiben a gyermek veszélyeztettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségek kimerültek, az óvodavezető köteles felvenni a kapcsolatot az illetékes szervekkel. Intézkedést kér azoktól a szakemberektől, családsegítő, gyámügyi előadó, védőnő, orvos, jegyző, akik illetékesek a gyermek problémáinak megoldásában.

A nevelőtestület minden tagja részt vesz a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Fontos a családok segítése az esetlegesen felmerülő életkrízis helyzeteikben. Minden pedagógus kötelessége a prevenció/korrekciós munka, a gyermekek képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, a hátrányos helyzetű gyermekek, felzárkóztatása.

Megjegyzés: tekintettel arra, hogy a Kincses Sziget Óvoda olyan magánintézmény, melyben a felsőközéposztályú családok gyermekei járnak, anyagi helyzetük nem indokolja az anyagi-, szociális hátránnyal küzdők számára lehetőségként nyújtott támogatásokat. Ezért gyermekvédelmi munkánk

ezt a lehetőséget csak érintőlegesen, krízishelyzetekre tartalmazza.

A gyermekvédelmi munkánk alapelvei

- Gyermekvédelmi tevékenységünket a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a köznevelésről és annak módosításairól szóló törvények és jogszabályok határozzák meg.
- Minden gyermeket érintő döntésben elsődlegesen a gyermekek érdekeit vesszük figyelembe.
- Biztosítjuk a gyermekek jogait fajra, nemre, vallásra, származásra stb. való tekintet nélkül.
- Személyes adatokat meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében a törvényi elvárások és előírások szerint kezelünk, ezt megelőzően erről a szülőket tájékoztatjuk.
- A gyerekeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- A gyerekeknek joga, hogy biztonságban és egészséges környezetben nevelődjenek.
- A gyerekeket védeni kell a fizikai, lelki erőszakkal szemben.
- A sajátos nevelést igénylő gyerekekkel való kiemelt foglalkozás minden óvónő kötelessége.
- Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.
- A titoktartási kötelezettség az óvoda valamennyi alkalmazottjára vonatkozik.

Gyermekvédelmi munkánk fő céljai

- A hátrányos helyzetben élő gyerekek problémáinak mielőbbi felismerését követően a probléma kezelése, segítése, ellensúlyozása, a hátrányok csökkentése.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek önmagukhoz képest eljussanak a fejlődő képességük optimális fokára és ehhez megkapják a megfelelő segítséget.

Az óvodában megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések közvetlen céljai

- Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a gyermekeknél jelentkező kognitív/szenzitív hátrányok mérséklése.
- A pedagógiai és az egyéb lépések a mi estünkben nem szociális, hanem nevelési/pedagógiai irányultságúak (tekintettel a magánóvodánk sajátosságaira).
- Minden lépésünk a hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő – a beiskolázhatóságát biztosító – fejlődését szolgálja.
- Óvodánk együttműködésre törekszik a nevelés többi szereplőjével, a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel.
- Az óvoda a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén rendelkezik hatékony eszközökkel.
- Az óvodánk a pedagógiai programja megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.
- Az óvoda dolgozói, a szülők és a gyermekek körében legyen természetes a másság elfogadása, a mássággal való együttélés.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése

- Az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál.
- Az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során.

- A teljesítmények értékelésénél.
- Az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során.
- A különböző juttatásokhoz való hozzáférés során.
- Az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.
- Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.

A konkrét tennivalók, feladatok

- A családokkal való jó kapcsolat megalapozása
- A gyermek és családjának biztonságérzete megteremtése
- A gyermeki és szülői jogok érvényesítése
- A gyermek aprólékos megfigyelése, pozitívum kiemelése
- Arevenció támogatása
- A gyermek elfogadtatása a társak körében
- A tolerancia, fokozatosság, kivárás elvének megtartása
- A gyermek felzárkóztatásának megszervezése
- Együttműködés segítő, speciális szolgáltatást nyújtó szervezetekkel
- A gyerek és közvetetten a család segítése az egészséges, értékes, minőségi élethez.

Gyermekvédelmi felelős feladatai

- A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásának folyamatos nyomon követése.
- A problémákat, a hátrányos helyzetet okozó tüneteket felismerni, és ha szükséges szakember segítségét kérni.
- Nyilvántartás vezetése a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről.
- Rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése.
- Szükség szerint családlátogatások végzése a csoportvezető pedagógussal, a gyermekvédelmi felelőssel.
- Kapcsolat felvétel a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó, feladatot ellátó más személyekkel, intézménnyel és hatóságokkal, Gyerekjóléti Szolgálattal.
- A családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése.
- Tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődése érdekében a szülői házzal.
- A gyermekek jogainak védelme, tiszteletben tartása.
- A gyermekek érdekeinek mindenekfelett álló jog érvényesítése.
- Megakadályozni bármilyen hátrányos megkülönböztetést a gyermekkel szemben.

14. DOKUMENTUMOK, MÉRÉSEK, ELLENŐRZÉS

Az óvoda első számú, központi szabályozó dokumentumai

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Kincses Sziget Óvoda Pedagógiai Programja
- az intézményvezető éves pedagógiai működési terve
- gyermekcsoport nevelési, tevékenységi programja
- egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai
- Felvételi -, Mulasztási napló
- A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése.

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a helyi pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, meghagyva az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodapedagógus feladata, hogy a különböző tevékenységeket, kötetlen és kötött foglalkozásokat a pedagógiai program cél és feladatrendszerére mentén logikusan építse fel.

Elvárás, hogy a pedagógiai munka napi gyakorlata összhangban legyen az éves, valamint a kapcsolódó tematikus tervezésben foglaltakkal. Eltérések csak indokolt esetben fordulhatnak elő.

14.1. Csoportszintű pedagógiai dokumentumok tartalmi és eljárási rendje

Csoportnapló

A gyermekcsoport nevelési-fejlesztési programja:

- Gyermekcsoport összetételére, létszámára, a csoport működésére vonatkozó adatok
 - Javasolt napi és hetirend
 - Befogadási terv
 - Éves tanulási terv
 - A csoport szokásrendszerének tervezése; időkerete: 1/2 év ciklusra
 - A csoport szokásrendszerének értékelése; időkerete: 1/4 év ciklusra
 - Tervezett programok, szervezési feladatok.
- Fejlesztési ütemtervek;
 - A tevékenységekben megvalósuló tanulás – Tematikus terv,
 - Reflexiók (időkeret: 4 heti ciklusra),
 - Intézményen belüli jó gyakorlatok, saját innovációk nyomon követése.
- Kapcsolat a szülőkkel
 - Hivatalos ellenőrzések, látogatók
 - Szülői nyilatkozatok
 - Balesetek nyilvántartása
 - A csoport életével kapcsolatos feljegyzések
 - Speciális fejlesztésben résztvevő gyermekek névsorai
 - Óvó-védő szabályok
 - A csoportban elvégzett ellenőrzések
 - Ünnepek, hagyományok, események
 - Szülői értekezletek dokumentációi

- Egészségügyi szűrések/ ellenőrzések.

Felvételi és mulasztási napló:

- Időkerete naponta, a mindenkori vezetői utasítás szerint.

14.2. A gyermekek fejlettségi állapotának mérésének tartalmi és eljárási rendje

Egyéni fejlődés nyomon követésének dokumentuma

- A tanév során egy alkalommal végeznek az óvodapedagógusok, fejlesztőpedagógus-gyógypedagógus méréseket, amelyek alapul szolgálnak, a gyermekek egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez.
- Vizsgálatot végeznek az 5. életévüket betöltött gyermekeknél.
- Az 5 évesnél fiatalabb gyermekek felméréséhez a mindennapi megfigyelések, egyéb.
- képességmérő tesztek, nyújtanak segítséget az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez.
- Az egyéni fejlesztési tervet a tanév kettő félévére készítik az óvodapedagógusok.
- A szülőktől a felmérés előtt beleegyező nyilatkozatot kérünk, illetve a mérés eredményéről tájékoztatja.
- Kiscsoportban bemeneti, a nagycsoportban kimeneti mérést végez az óvodapedagógus.

Fejlődési napló

Felmenő rendszerben történő egységes vezetésű fejlődési napló. A gyermekek széles körű megismerésén alapul, kompetenciáik figyelembevételét előtérbe helyező, szöveges és kódolós rendszer. Célja a gyermekek megfigyelése és a megismert képességekre alapozott fejlődés differenciált segítése.

A Fejlődési napló legfontosabb jellemzői – az óvodapedagógusok feladatai

- Az egyes szempontokhoz rendelt öt fokozat valamelyike a fejlődés adott állapotát reprezentálja.
- A mérési és értékelési eredmények felhasználása elengedhetetlen a fejlesztés során, a saját pedagógiai gyakorlatában.
- Az értékelés a további fejlesztés kiindulópontjaként, egyéni fejlesztési tervként értelmezendő.
- A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi, évente két alkalommal írásban rögzíti.
- Szakszolgálat igénybevételének kezdeményezésének indoklása.
- A gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti. A gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, tartalmazza. Ennek alapján a szülő kérésére az óvoda tájékoztatót készít a gyermek óvodai fejlődéséről, és javaslatot tesz a gyermek további fejlődéséhez szükséges intézkedésekre (a továbbiakban: fejlesztési javaslat).

A fejlesztési javaslat elkészítését a szülő az iskolába lépést megelőző három, illetve az iskola megkezdését követő hat hónapon belül kérheti. A fejlesztési javaslatot az óvoda átadja a szülő részére.

A fejlődési naplóba – összhangban a tematikus tervekkel – minimum negyedévente elhelyezésre

kerül 1-1 gyermeki produktum.

A fejlesztő munka során a gyermeki produktumok tudatos felhasználásával nyomon követhető a PDCA – SDCA ciklus (tervezés, megvalósítás, ellenőrzésértékelés szükség szerinti korrekció, alkalmazás a tapasztalatok beépítésével).

További módszertani ajánlás a fejlődési napló vezetéséhez

- Cél, hogy a nyomon követés a mindennapok tevékenységeibe beágyazva realizálódjon.
- A gyermekek fejlettségi állapotáról szóló szülői beszélgetések (fogadó óra, családlátogatás) tartalmát a fejlődési napló bejegyzéseire szükséges alapozni.
- A szülő a fejlődési naplóban aláírásával ad nyomatékot a közös megbeszélések tartalmának.

14.3. Az Óvodapedagógusok és a segítő szakemberek ellenőrzése

Az ellenőrzési tervet az óvodavezető készíti el.

Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés területeit, módszereit, ütemezését és a benne résztvevőket.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő rendkívüli ellenőrzést illetően az óvodavezető dönt.

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének terve a mindenkori éves munkatervben szerepel.

A pedagógiai ellenőrzés legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának mérése, a helyi nevelési program és az Önértékelési terveknek megfelelően.

A nevelési év során az óvodavezető minden óvodapedagógus munkáját értékeli legalább egy alkalommal. Az egyes nevelési területek ellenőrzésébe bevonhatja és a szakmai munkaközösségek vezetőit.

Az ellenőrzés tapasztalatait az érintett óvodapedagógussal ismertetni kell, aki arra írásban észrevételt tehet.

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének tapasztalatait a nevelési évvégére értekezletén értékelni kell. Az ellenőrzés külön kiterjed az integrációval kapcsolatos feladatok megvalósulására, az ehhez szükséges együttműködés eredményességére (óvodapedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, konduktor).

Az ellenőrzés a nevelőmunkán kívül kiterjed:

- a pedagógiai dokumentációra
- az adminisztrációs és ügyviteli munkára
- a gazdálkodásra
- a vagyonbiztonságra
- a munka- és balesetvédelmi előírások betartására
- a tűzvédelmi szabályok és minden hatályos jogszabály megtartására.

Az ellenőrzésben részt vesznek: az óvodavezető, a szakmai munkaközösség-vezető.

14.4. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzésének és értékelésének tartalmai, eljárási rendje

Folyamatos írásbeli munkát igényel. A vezető óvónő a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést. Az óvopedagógusok az év végén szóbeli értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésüknek alakulásáról.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő év kiemelt feladatait.

Alapelvek:

- Olyan értékelési rendszert alakítunk ki, amelyért az egész nevelőtestület felel.
- Nevelési célkitűzésünkkel egybehangzóan nem pontozzuk, nem értékeljük lépten – nyomon a gyermeket. Olyan mérési eszközöket dolgozunk ki, amelyek pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési filozófiáinknak megfelelnek.
- Először igyekszünk megismerni a gyermeket (beszélgetések, megfigyelések módszerével).
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekről minél több ismeretet szerezzünk, de mindezt minél több természetes élethelyzetből merítve. Minél kevesebbszer, minél kevesebb ideig szeretnénk kiemelni a gyermeket a tevékenységből, játékból. Biztosítani szeretnénk, hogy a gyermek élhesse a maga természetes, gyermeki életét. A tapasztalt eredményt rögzítjük.
- Folyamatosan szeretnénk megismerni a gyermekeket, illetve a gyermek fejlődését nyomon követni, és ezáltal meghatározni a fejlesztés vonalát a gyermek fejlődéséhez igazodva.
- A gyermeki személyiségfejlődés legfontosabb összetevőit figyelembe véve, az óvónői önállóságra, módszertani szabadságra építve, olyan eszközöket alkalmazunk, amelyek a gyermek megismeréséből indulnak ki és lehetőséget biztosítanak a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra egyaránt. (különböző szempontsorok, cselekvő feladatok összeállításával)
- A regisztrált megfigyelési eredményeket a szülő számára is jó információhordozónak tekintjük gyermekük pillanatnyi állapotáról. Fogadóórákon megismeri a gyermekéről vezetett személyiséglapok tartalmát a szülő, és azt aláírásával igazolja. A szülő ezáltal tudatosan követheti gyermeke fejlődésének változásait. Reméljük, ez a megközelítési mód segítheti a szülők együttműködési készségét. Észrevételeikkel kiegészíthetik, korrigálhatják szükség esetén az óvónő tapasztalati eredményét, hiszen a gyermek tulajdonságainak, viselkedésének bizonyos aspektusait ők ismerik jobban.

A pedagógiai szakmai munka eredményessége, amiből megtudhatjuk, hogy a gyermekek javára cselekszünk:

- játékok ötletgazdagságából
- türelmes viselkedésükből
- az akadályok kigondolásából és ügyes legyőzéséből
- a szabályok megtartásából, konkrét helyzetekhez való alkalmazkodásukból
- fantáziadús, komoly játszásukból, találékonyságukból
- az ismétlési kedvtől, önálló, sikeres szervezéseikről,
- az agresszió csökkenéséből
- megszólalásuk bátorságából, beszédük kifejező és kapcsolatteremtő funkciójának
- igényes, árnyalt megjelenéséből.

14.5. A gyermekekre vonatkozó mérések tartalmi, eljárási rendje

Cél

- Útmutatást adjon a gyermekek egyéni fejlesztéséhez.
- A nevelőmunkánk hatékonyságának nyomon követése.

Elvei

- A mérés a gyermek megszokott, természetes környezetében történjen.
- A csoport óvónői végezzék, a csoport napirendjéhez igazodik.

Fajtái

- **Bemenetmérés:**
 - Célja: ismerkedés a gyermekekkel és családjával, valamint az óvodába lépés után 2-3 hónappal a gyermek életkorának megfelelő érettség mérése,
 - Formája: személyiséglap (szülők által kitöltött kérdőívvel).

A beszoktatás jellemzői

- **Folyamatmérés:**
 - Célja: a gyermekek fejlődési folyamatának időszakos mérése,
 - Formája: fejlettségmérő lap (óvodába lépéstől – óvodáskor végéig) csoportnaplók nevelési tervének értékelése.
- **Kimenetmérés:**
 - Célja: fejlesztésük hatására a gyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek fejlődésének nyomon követésénél alkalmazott módszereink

- Megfigyelés
- Elemzés
- Értékelés
- Mérés.

A dokumentációba betekintést nyerhet az óvoda belső partnerei közül

- Az óvodavezető
- A fenntartó
- A fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus
- A szülő
- A gyermekvédelmi felelős.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció (portfólió) tartalmazza

- A gyermek anamnézisének (a gyermek adatai, csoport beutaló, a gyermekről szóló kérdőíves személyiséglap)

- A gyermek fejlődésének nyomon követését 3-7(8) éves korig.

A fejlesztési területek és feladatok meghatározásával szükséges rögzíteni.

Mérési területek:

- Az értelmi fejlettség
- Mozgásfejlettség
- Beszédfejlettség értékelése
- Hallás, látás állapota
- Szociális fejlettség
- Az érzelmi fejlettség
- Az egészséges életmódra nevelés területén történő felmérések
- Játékfejlődés alakulása.

14.6. Egyéb dokumentációk, tartalmi, eljárási rendje:

Nyilvántartó lapok a szülők tájékoztatásáról tartalmazzák

- Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményeit szükség szerint, de legalább félévenként rögzíti.
- A gyermek fejlődését szolgáló intézkedések, megállapítások, javaslatok rögzítései.
- A célirányos fejlesztést igénylő gyermekek esetében készült fejlesztési terv.
- Szakvéleményt (ha ilyen készült).
- A gyermek tenyér-, talpnyomata, az óvodába lépéskor és óvodáskor végén készült testlenyomat.
- A gyermeki fejlődést mutató munkák.
- A beszoktatás tapasztalatai.
- Indokolt esetben kezdeményezett szakszolgálati javaslat.

Az óvodapedagógus – a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatos feladatai

- Hetirend, napirend összeállítása.
- Nevelés-tanulás tervezése, éves, háromhavi, heti.
- Kiscsoportban beszoktatási terv elkészítése, valamint a fogadóórák megtartása, a dokumentum elhelyezése a naplóban.
- Egyéni fejlődési lapok vezetése a gyermekekről.
- Nevelés-tanulás értékelése.
- Belső ellenőrzések elvégzése dokumentálása.
- Éves anyaggyűjtés dal, dalosjáték, mondókák, mese-vers, környezetitémák.

Az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt adatok kezelésének rendje az Szervezeti és Működési szabályzatban és az óvoda Adatkezelési szabályzatában teljes részletességgel megtalálható.

15. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT, LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

- A Kincses Sziget Óvodai Program hatályba lépése: 2022. szeptember 1.
- A Kincses Sziget Óvodai Program érvényessége: 2022. szeptember 1-től visszavonásig.
- A Kincses Sziget Óvoda felülvizsgálata: 2022
- A pedagógiai program módosításának indoka lehet:
 - Feladatbővítés vagy elvonás
 - A Kincses Sziget Óvoda szervezeti átalakítása
 - Ha a gyakorlat megkívánja és a nevelőtestület 50+1%-a az egyes programrészeket módosítani kívánja
 - Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
 - Ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol
 - Törvényi módosítások.
- Előírás a programmódosítás előterjesztésére:
 - Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőtestületének
 - Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.
- A Kincses Sziget Óvodai Programot 01/20220901 határozatszámom jóváhagyta Nkt. 32.§ (1) i):

Budapest, 2022.09.01.

..... Kis Gergely ügyvezető

..... Tarjáné Takács Katalin óvodavezető

A Kincses Sziget Óvodai Programot véleményezte és jóváhagyta a Kincses Sziget Óvoda nevelőtestülete Nkt. 70. § (2) a):

Budapest, 2022.09.01.

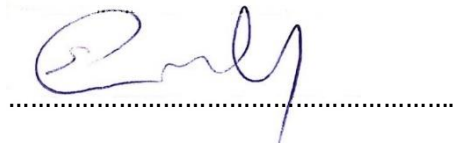
.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

A Szülői Közösség nevében véleményezte és jóváhagyta Nkt. 72.§ (5) a)

2022.09.01.

.....

a Szülői Közösség elnöke

A fenntartó nevében egyetértését 01/20220901.határozatszámom Nkt. 32.§ (1) i):

.....

Dr. Kis Gergely, ügyvezető igazgató, tulajdonos

- A dokumentum jellege: Nyilvános.
- A Kincses Sziget Óvodai Program nyilvánosságra hozatalának módjai:
 - KIR-ben megjelenítés, közzétételi lista,
 - Megtekinthető papíralapú dokumentumban 1-1 példány az óvoda csoportjában és a vezetői irodában,
 - Az intézmény honlapja,
 - Az intézmény fenntartójának honlapja.
- Tájékoztatásul megkapja: Kidlandia Kft., Nevelőtestület, Szülői Közösség.